

Rapportage Transformatie Basisondersteuning Amaryllis, van individueel naar collectief

Leeuwarden 2024

Paula Veldman, Stichting Amaryllis

Marcha Hartman-van der Laan en Jolanda Tuinstra, Lectoraat Sociale Kwaliteit NHL Stenden Hogeschool

Studenten NHL Stenden Hogeschool

5 december 2024

Inhoud

1. Inleiding	3
2. Onderzoek 2021-2024	4
2.1. Aanleiding	4
2.2. Onderzoeksvraag	4
2.3. Aanpak van het onderzoek	5
3. Resultaten onderzoek 2024	8
3.1. Kwantitatief onderzoek	8
3.2. Kwalitatief onderzoek	11
4. Ervaringen 2021- 2024	17
4.1. Bewoners	17
4.2. Medewerkers	20
4.3. Organisatie	22
5. Conclusie	24
6. Bijlage: Tien verhalen van bewoners 2024	25
1. Steun van sociale contacten	25
2. "Niet meer alleen"	26
3. "Zijn zoals je bent"	27
4. "Ik had nog nooit eerder gehoord over de dingen die hier werden besproken"	28
5. "Ouder zijn verbindt"	29
6. "Goed omgaan met geld is voor alle leeftijden"	30
7. "Sociale therapie"	31
8. "Er wordt goed naar je omgekeken in de Ontmoeting in Stiens"	32
9. "Je problemen worden lichter... dragelijker"	33
10. "Ik kan mijn kennis als fietsenmaker doorgeven en inzetten"	34
7. Bronnenlijst	35

1. Inleiding

Amaryllis is de organisatie voor sociaal werk en welzijn in de gemeente Leeuwarden. Sinds 2021 voert Amaryllis, in samenwerking met Incluzio, de opdracht Basisondersteuning voor de gemeente Leeuwarden uit. Onder basisondersteuning verstaan we ondersteuning vanuit de Wmo, Jeugdwet en de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening. Deze ondersteuning wordt geboden door de acht sociale wijkteams in de stad Leeuwarden en twee dorpenteams. Daarnaast kent Amaryllis een aantal teams die in de gehele gemeente actief zijn zoals Jongerenwerk, Ontmoeten en Meedoen, Vrijwilligerswerk, Mantelzorgondersteuning, Opbouwwerk, Statushouders, PGB en het EropAf-team. Sinds oktober 2024 heeft Amaryllis ook een team Collectief werken.

In 2021 is Amaryllis, in afstemming met de gemeente Leeuwarden, gestart met het collectief werken om op deze manier vorm te geven aan de transformatie van individuele ondersteuning naar de inzet van meer groepsgerichte ondersteuning. Om inzicht te krijgen in de betekenis en het effect van groepsgerichte ondersteuning voor bewoners, heeft Amaryllis gedurende vier jaar, van 2021 tot en met 2024, hier onderzoek naar gedaan. Het onderzoek is uitgevoerd in samenwerking met het Lectoraat Sociale Kwaliteit van NHL Stenden Hogeschool en met studenten die in deze periode stage bij Amaryllis hebben gelopen. Jaarlijks zijn de inzichten vanuit het onderzoek vertaald naar een onderzoeksrapport. Deze tussentijdse inzichten gaven input voor het verder vorm geven van de transformatie van individueel naar collectief werken.

Dit is de vierde rapportage. Deze rapportage laat de resultaten en de ervaringen van bewoners zien over het jaar 2024. Tevens vormt deze rapportage, een eindrapportage over de gehele periode 2021- 2024.

Heb je de eerste drie rapportages gemist en wil je ze teruglezen? Dat kan via de website van Amaryllis:

- [Rapportage Transformatie Basisondersteuning Leeuwarden 2021, van individueel naar collectief;](#)
- [Rapportage Transformatie Basisondersteuning Amaryllis, van individueel naar collectief, Leeuwarden 2022;](#)
- [Rapportage Transformatie Basisondersteuning Amaryllis, van individueel naar collectief, Leeuwarden 2023](#)

Leeswijzer

Hoofdstuk 2 geeft eerst informatie over de achtergrond van de overstap van individuele ondersteuning naar de ondersteuning in een groep en over de aanpak van het onderzoek in de periode 2021-2024.

Hoofdstuk 3 toont de resultaten van het kwantitatieve en het kwalitatieve onderzoek in 2024 en de waardevolle elementen van de ondersteuning in een groep.

Hoofdstuk 4 laat de ervaringen zien in Leeuwarden, de geleerde lessen van bewoners, medewerkers en organisatie, in de periode 2021- 2024.

Hoofdstuk 5 bevat de conclusies. De Bijlage bevat tien verhalen van de bewoners die in 2024 meegedaan hebben aan het onderzoek, verhalen waar de resultaten van hoofdstuk 3 op gebaseerd zijn.

2. Onderzoek 2021-2024

2.1. Aanleiding

Voor de start van de opdracht Basisondersteuning in 2021 heeft Amaryllis onderzocht hoe er efficiënter en effectiever gewerkt kan worden, waardoor alle bewoners met een ondersteuningsvraag in de gemeente Leeuwarden zo goed kunnen worden. We zien ook in Leeuwarden een trendmatige groei van het aantal ondersteuningsvragen, onder andere rondom bestaanszekerheid, armoede, jeugd en jongeren. Ook zien we dat door vergrijzende arbeidsmarkt steeds knapper wordt. Om hier tijdig op in te spelen, heeft Amaryllis onderzocht wat voor de transformatie richting meer groepsgerichte ondersteuning een goede manier van werken is. Amaryllis heeft daarbij gekeken naar wat in de literatuur beschreven staat over het collectief werken en naar wat de ervaringen elders anders in het land zijn. In 2021 is daarop gestart met het collectief werken.

Met collectief werken bedoelen we ondersteuning bieden in een groep. De meeste bewoners kregen voorheen alleen individuele vormen van ondersteuning, sommigen namen ook deel aan de dagbesteding. Gevolg was dat bewoners niet gewend waren om ondersteuning in een groep te krijgen.

Op basis van de literatuur en de opgedane ervaringen was de verwachting van Amaryllis dat het collectief werken niet alleen van waarde is voor Amaryllis maar vooral ook voor de bewoners. De verwachting was dat de bewoners onderling meer contact maken en hun netwerk vergroot wordt. Dat ze ervaringen met elkaar delen en van elkaar leren, dat ze van betekenis voor elkaar kunnen zijn en niet meer afhankelijk zijn van (alleen) professionals.

Om te volgen wat het effect en de waarde van de ondersteuning in een groep voor de bewoners is, heeft Amaryllis het Lectoraat Sociale Kwaliteit van NHL Stenden Hogeschool gevraagd om gedurende vier jaar, van 2021 tot en met 2024, dit elk jaar te onderzoeken:

Wat is het effect van groepsgerichte ondersteuning bij Amaryllis voor bewoners?

De transformatie van individueel naar collectief werken, is ook één van de Kritische Prestatie Indicatoren (KPI's) die Amaryllis voor de periode 2021 tot en met 2024 heeft afgesproken met de gemeente Leeuwarden.

2.2. Onderzoeksvraag

Elk jaar was de hoofdvraag van het onderzoek:

Wat is het effect van groepsgerichte ondersteuning bij Amaryllis voor bewoners?

Om deze vraag te kunnen beantwoorden, wilden we weten:

- Welke ondersteuning iemand had (individueel en/of in een groep);
- Hoe iemand bij de groep kwam;
- Wat dacht of voelde iemand die voor het eerst bij een groep kwam;
- Hoe het voor de deelnemer was dat de ondersteuning in een groep gegeven werd (wat de waarde van de groep voor de deelnemer was, ten opzichte van individuele ondersteuning);
- Wat het grootste verschil voor de deelnemer was tussen de ondersteuning in een groep en alleen individuele ondersteuning;
- Wat iemand geleerd heeft in de groep;
- Welk moment in de groep voor de deelnemer waardevol was;
- Wat iemand het meest zou missen aan de groep;
- Wat de mensen in de omgeving van de deelnemer vonden (was de deelnemer veranderd?);
- Of de deelnemer eigen talenten en kwaliteiten in de groep heeft kunnen laten zien (wederkerigheid);
- Wat de deelnemer van de rol van de sociaal werker in de groep vond;
- Of er ook andere professionals aanwezig waren bij de groep;
- Wat de tips en toetsen voor de ondersteuning in de groep waren.

2.3. Aanpak van het onderzoek

Om inzicht te krijgen in de betekenis en het effect van ondersteuning in een groep bij Amaryllis, is er zowel kwantitatief als kwalitatief onderzoek gedaan.

2.3.1. Kwantitatief onderzoek

Het kwantitatieve onderzoek is uitgevoerd door Amaryllis.

Amaryllis registreert hoeveel bewoners ondersteuning van Amaryllis in een groep hebben gekregen. Daarvoor werd in 2021 en 2022 gebruik gemaakt van de productregistratie in het registratiesysteem MensCentraal. De registratie van de producten per bewoner was een te grote administratieve last voor de sociaal werkers. Om die reden heeft Amaryllis, in afstemming met de gemeente Leeuwarden, ervoor gekozen om vanaf 2023 de deelname aan de groepen op een andere manier in kaart te brengen, namelijk via een kwartaalsgewijze inventarisatie. Dit betekent dat de sociaal werkers geen producten per bewoner in MensCentraal registreren maar daarvoor één keer per kwartaal een vragenlijst invullen.

In het kwantitatief onderzoek uitgevoerd in de jaren 2021 tot en met 2023 zijn alleen de groepen meegenomen die begeleid werden door sociaal werkers. Binnen Amaryllis zijn er ook groepen die begeleid of gecoördineerd worden door jongerenwerkers en activiteitencoördinatoren. Deze groepen werden voor 2024 niet meegenomen in het onderzoek omdat daarvoor de focus lag op de transformatie van ondersteuning geboden door sociaal werkers. Vanaf 2024 inventariseren we alle vormen van groepsondersteuning binnen Amaryllis.

Voor de inventarisatie van de groepsondersteuning is een vragenlijst opgesteld met tiental vragen. In 2023 was er één vragenlijst specifiek voor de sociaal werkers. Vanaf 2024 zijn er twee andere vragenlijsten bijgekomen, één specifiek voor de jongerenwerkers en één voor de activiteitencoördinatoren Ontmoeten en Meedoen.w De vragenlijsten worden één keer per kwartaal via een link naar alle teams van Amaryllis gestuurd. De medewerkers die de groepen begeleiden, vullen de vragenlijst per groep in. Dat is gemiddeld vijf minuten werk. De informatie die beschikbaar komt vanuit de op de vragen gestelde antwoorden wordt beschikbaar gesteld in PowerBI, een rapportagetool waar Amaryllis gebruik van maakt.

Om een beeld te geven van de gestelde vragen tijdens de inventarisatie, voegen we deze hier toe.

De vragen voor de sociaal werkers:

- In welk wijk-/dorpsgebied wordt de groep begeleid?
- Op welke bewoners richt de groep zich? (Eigen wijk-/dorpenteam; meerdere wijk-/dorpenteams; gemeente-/stadsbreed)
- Wie wordt betrokken bij de begeleiding van de groep?
- Welk leefgebied van 'Wat telt' volwassenen en jeugd is het meest van toepassing op de ondersteuning die geboden wordt in de groep?
- Hoeveel bewoners komen gemiddeld per keer bij de groep?
- Hoe verhoudt de vraag van bewoners voor deelname aan de groep zich ten opzichte van het aanbod? (Is er nog ruimte voor nieuwe bewoners in de groep, zijn er precies zoveel bewoners als er in de groep aan ruimte is, zijn er te veel bewoners in de groep of is er geen plek meer in de groep?)
- Hoe vaak is er een groepsbijeenkomst?
- Hoe is de samenstelling van de groep? (Gesloten: vaste groep bewoners, met of zonder vast programma of open: doorlopend in- en uitstroom mogelijk)

De vragen voor de activiteitencoördinatoren van Ontmoeten en Meedoen:

- Wie is nog meer actief in de begeleiding van de groep?
- Welk leefgebied van 'Wat telt' is het meest van toepassing op de ondersteuning die geboden wordt in de groep?
- Hoeveel bewoners maken op dit moment gebruik van de activiteit?
- Hoe verhoudt de vraag van bewoners voor deelname aan de groep zich ten opzichte van het aanbod? (Is er nog ruimte voor nieuwe bewoners in de groep, zijn er precies zoveel bewoners als er in de groep aan ruimte is, zijn er te veel bewoners in de groep of is er geen plek meer in de groep?)
- Hoe vaak is de activiteit?
- Aantal deelnemers per kwartaal uitgestroomd, per reden: naar (vrijwilligers)werk, een andere groep/activiteit intern of extern, doel behaald, gestopt wegens gezondheidsredenen, gestopt wegens anders redenen zoals verhuizen.

De vragen voor de jongerenwerkers:

- In welk gebied wordt de activiteit uitgevoerd?
- Wie is nog meer actief in de begeleiding van de groep?
- Welk leefgebied van 'Wat telt' volwassenen en jeugd is het meest van toepassing op de ondersteuning die geboden wordt in de groep?
- Hoeveel jongeren waren (gemiddeld) per bijeenkomst aanwezig?
- Hoeveel (unieke) jongeren zijn per kwartaal bereikt?
- Hoeveel bijeenkomsten zijn geweest?
- Hoe verhoudt de vraag van jongeren voor deelname aan de activiteit zich ten opzichte van het aanbod?

De resultaten zijn elk kwartaal geanalyseerd en besproken in de vakgroep Collectief werken. Bij de analyse van de resultaten is gekeken of de groepen pasten bij de ondersteuningsvragen van bewoners. Daarvoor werd gebruik gemaakt van de data uit het registratiesysteem MensCentraal. Bewoners die ondersteuning van Amaryllis ontvangen, hebben een ondersteuningsplan. In het ondersteuningsplan staat wat het perspectief van de bewoner is en aan welke doelen gewerkt wordt. Elk doel is gekoppeld aan een leefgebied. Amaryllis gebruikt de leefgebieden van 'Wat telt', ontwikkeld door Movisie, gemeenten en wijkteams Eindhoven en Utrecht (2019). Het leefgebied dat is gekoppeld aan het doel geeft weer voor welke soort problematiek de bewoner ondersteuning heeft gezocht. In PowerBI, de rapportagetool waar Amaryllis gebruik van maakt, is onder andere te zien wat het aantal doelen per leefgebied is, in welk wijk- of dorpsgebied de bewoner woont en over welke leeftijdsgroepen we het hebben. Ook zien we de ontwikkelingen op de verschillende leefgebieden.

Ook werd er gekeken naar het aantal bewoners dat deel heeft genomen aan de groepen, of de groepen vol waren of dat er nog ruimte in de groepen was. Daarnaast werd ook gekeken of de groepen alleen door de sociaal werkers werden begeleid of ook samen met anderen, intern en extern. Intern: bijvoorbeeld een samenwerking tussen twee sociaal werkers van verschillende wijk- of dorps teams of een sociaal werker samen met een jongerenwerker en/of activiteitencoördinator. Extern: bijvoorbeeld een sociaal werker samen met een praktijkondersteuner van de huisarts, of samen met een bewoner of een ervaringsdeskundige.

2.3.2. Kwalitatief onderzoek

Om de betekenis van de ondersteuning in een groep voor de bewoners in beeld te krijgen, zijn er elk jaar minimaal tien verhalen van bewoners opgehaald. Dat is gedaan met interviews die afgenomen zijn door studenten die stage bij Amaryllis in deze periode hebben gelopen, studenten van NHL Stenden Hogeschool Leeuwarden en Hanzehogeschool Groningen van de opleidingen Social Work en Pedagogiek.

Deelnemers

In de eerste twee jaar zijn de deelnemende bewoners geselecteerd op basis van de gegevens uit het registratiesysteem MensCentraal. Uit dit overzicht zijn er willekeurig ongeveer twee bewoners uit elk wijk- en dorps team geselecteerd, afhankelijk van de grootte van het gebied. Het doel was om in totaal (minimaal) tien gesprekken te voeren. In 2021 zijn vijftien bewoners gesproken en in 2022 tien.

Op basis van de verhalen in de eerste twee jaar concludeerden we dat we niet voldoende variatie in de groepen hadden, dit omdat we willekeurig bewoners op basis van een lijst hadden geselecteerd.

In 2023 is eerst de vakgroep Collectief werken van Amaryllis gevraagd om een selectie te maken van een aantal groepen waarvan nog niet eerder deelnemers zijn geïnterviewd in het kader van dit onderzoek. Vervolgens is aan de deelnemende bewoners van de geselecteerde groepen gevraagd wie mee wil werken aan een interview. Op deze manier ontstond een bredere selectie van deelnemers van verschillende soorten groepen.

In 2024 is eerst een aantal groepen geselecteerd, vervolgens heeft een student van NHL Stenden contact gehad met de begeleiders van de groepen. De begeleiders van de groepen hebben in hun eigen groep de deelnemers gevraagd wie wil deelnemen aan het onderzoek.

Meetinstrument en uitvoering

Er is in 2021 een vragenlijst opgesteld met vragen over onder andere de waarde van groepsgerichte ondersteuning, het ervaren verschil met individuele ondersteuning, waardevolle momenten in de groep, wat de deelnemende bewoners geleerd hebben en vragen over positieve en verbeterpunten voor de groep. Zie voor de

gehele inhoud van de vragenlijst paragraaf 2.2. Deze vragenlijst is in de basis geweest voor de interviews gedurende vier jaar.

In 2021 zijn de studenten met behulp van de vragenlijst en een opdrachtformulering aan de slag gegaan met de interviews. Op basis van de evaluatie in 2021 zijn vanaf 2022, alle studenten die de interviews hebben afgenomen, van tevoren voorbereid door middel van trainingen door een docent-onderzoeker van het Lectoraat Sociale Kwaliteit NHL Stenden Hogeschool, in samenwerking met een beleidsadviseur van Amaryllis. In deze trainingen hebben de studenten een toelichting gekregen op de opdracht van Amaryllis en het doel van het onderzoek. Ze hebben onder andere geoefend met het afnemen van een interview en het, op basis van de opgehaalde informatie, schrijven van een verhaal. Uitgangspunt was dat de studenten contact maken met de bewoners, dat ze doorvragen en achterhalen wat de waarde, de betekenis van de ondersteuning in een groep is. Ook werd aandacht besteed aan het vastleggen van het verhaal, de privacy van de bewoner en het gebruik van beeldmateriaal.

De studenten hebben vervolgens afspraken met de deelnemers gemaakt om hen te interviewen. Ze hebben op basis van elk afgenomen interview een verslag geschreven, het verhaal van de geïnterviewde bewoner. Ook hebben de studenten de begeleiders van de groepen gesproken. In de eerste twee jaar zijn de uitkomsten van deze gesprekken niet meegenomen in de rapportages. In 2023 en 2024 zijn de uitkomsten van de interviews met de begeleiders van de groepen wel opgenomen in de rapportages.

Elk jaar hebben de studenten minimaal tien bewoners gesproken en minimaal tien verhalen geschreven. Elk jaar zijn de verhalen toegevoegd in de geschreven rapportages. In deze rapportage zijn de verhalen van 2024 toegevoegd.

De namen van de bewoners in de rapportages zijn fictief, zodat niet te herleiden is van welke bewoners de verhalen afkomstig zijn.

Het beeldmateriaal van 2021 en 2022 mocht gebruikt worden voor deze rapportages. Alle gebruikte foto's in de rapportages van 2023 en 2024 zijn afkomstig van de beeldbank van Amaryllis waar verschillende inwoners van gemeente Leeuwarden en medewerkers van Amaryllis aan mee hebben gewerkt. De personen op de getoonde foto's zijn niet specifiek voor deze rapportage gefotografeerd en horen niet bij het verhaal. Het kan zijn dat per toeval een geïnterviewde bewoner en/of medewerker van Amaryllis, die in de beeldbank van Amaryllis staat, past bij het verhaal.

Analyse

Alle verhalen en ingevulde vragenlijsten zijn jaarlijks geanalyseerd door middel van horizontale vergelijking om te zien wat het effect van de ondersteuning in een groep is. Onder 'effect' verstaan we 'de betekenis', de 'waarde' van de groepsgerichte ondersteuning voor de bewoner. De analyse is vier jaar lang vanuit het perspectief van de bewoner uitgevoerd. In 2023 en 2024 ook vanuit het perspectief van de begeleider van de groep.

De analyse is uitgevoerd door een docent-onderzoeker van het Lectoraat Sociale Kwaliteit NHL Stenden Hogeschool, in samenwerking met een beleidsadviseur van Amaryllis.

Voor de volledigheid volgen in het volgende hoofdstuk eerst de resultaten van het jaar 2024. Daarna volgt een totaal analyse over de vier jaren waarin onderzoek is gedaan.

3. Resultaten onderzoek 2024

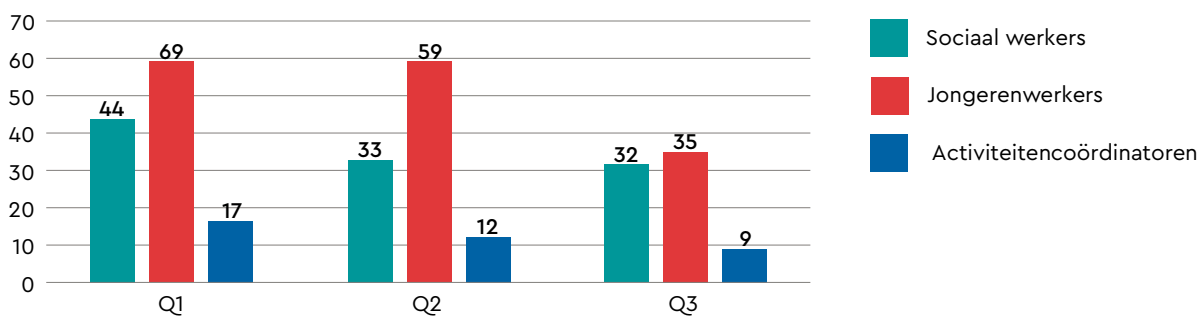
In dit hoofdstuk presenteren we de resultaten van het onderzoek 2024. We laten de informatie zien die per kwartaal in 2024 is opgehaald. Naast deze informatie presenteren we ook wat er uit de interviews met de bewoners en de interviews met de begeleiders van de groepen naar voren is gekomen.

3.1. Kwantitatief onderzoek

Op het moment van het maken van dit rapportage beschikt Amaryllis over de gegevens van de eerste drie kwartalen van 2024. De data van het vierde kwartaal worden pas na 31 december 2024 geïnteriseerd, na het maken van deze rapportage. Deze informatie wordt meegenomen in het jaarverslag over 2024, dat vóór 1 juni 2024 beschikbaar is op de website van Amaryllis. De medewerkers van de gemeente Leeuwarden die toegang tot de rapportage in PowerBI hebben, kunnen vanaf eind januari 2025 de cijfers van het vierde kwartaal van 2024 inzien.

In deze rapportage is een selectie gemaakt van een aantal relevante grafieken uit PowerBI, de volledige cijfers staan in PowerBI. De grafieken in PowerBI zijn interactief. Voor de medewerkers die toegang tot PowerBI hebben, is het mogelijk om een verdieping op de hier gepresenteerde informatie te maken door in PowerBI de gewenste informatie te selecteren. Bijvoorbeeld een verdieping per leefgebied of per team.

Aantal groepen

Figuur 1: Aantal groepen in 2024

In de grafiek van figuur 1 laten we het aantal groepen per kwartaal zien, deze groepen zijn begeleid door sociaal werkers, jongerenwerkers en activiteitencoördinatoren. Sommige groepen worden begeleid door meerdere medewerkers, bijvoorbeeld door een sociaal werker samen met een jongerenwerker of samen met een activiteitencoördinator. In deze gevallen hebben we geregistreerd wie de verantwoordelijke van de groep is. Het valt op dat het aantal groepen in het derde kwartaal lager is dan in de eerste twee kwartalen. Dit heeft vooral te maken met de zomerperiode.

Voorbeelden van groepen begeleid door sociaal werkers:

■ Start Zelf	■ Huiskamerproject	■ Sporten in de wijk
■ Ontdek, versterk & groei	■ Budgetcursus Omgaan met geld	■ Wandelgroepen
■ Delen en versterken	■ Budgetcursus Statushouders	■ Aan de slag
■ De Huiskamer	■ Financieel spreekuur	■ Collectief Creatief
■ Autitalk	■ Spreekuur Statushouders	■ Atelier de Klomp
■ ASS soss	■ E-health spreekuur	■ CreaBea Welgelegen
■ Ouder en kind café	■ Inloop SC Leovardia	■ Handwerkcafé
■ Koffieochtend kinderboerderij	■ Mantelzorgcafé	■ Samen koken
■ Kinderen In Een Scheiding (KIES)	■ Regenboogparaplu	■ Koken met Jan
■ Scheidingsatlas	■ In Balance	■ Vrijdagmiddag hap
■ Op jezelf wonen	■ Bewust bewegen	■ Bakje in de buurt
■ Zelfstandig wonen		

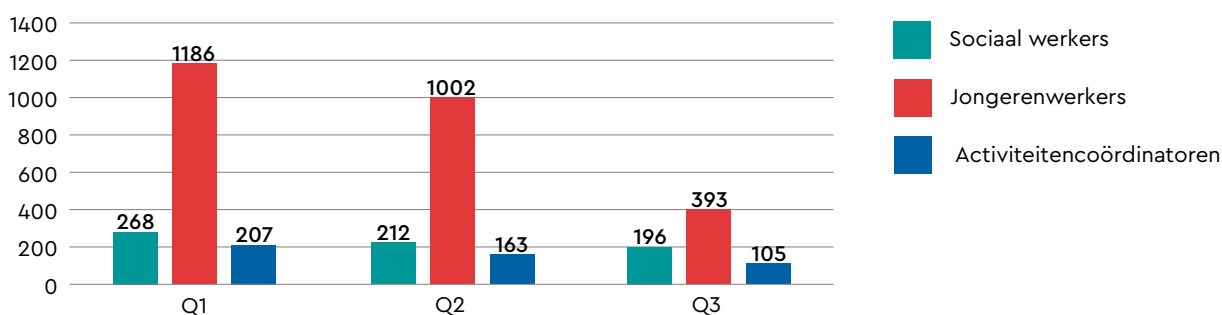
Voorbeelden van groepen begeleid door jongerenwerkers:

- Meidenwerk (Meidengroep 12+, Meidenclub 14+)
- Tienerwerk
- Boystalk
- Girlstalk
- Studiebox
- AD(H)D-groep
- Ontmoetings-groepen Jonge Ouders (OJO)
- Boost Your Jimmy's
- De Verschilmakers (Jimmy's)
- JINK en Jimmy's
- OPDC- Back Up/Time Up & Jimmy's
- Workshop Jimmy's Bob Ross
- Jimmy's sportcafé
- Jimmy's gamecafé
- Jongereninloop
- Jongenscoaching
- Jonge mantelzorgers
- Voorlichtingen Social Media
- Voorlichtingen Sociale Vaardigheden
- Cambuur Dreamschool
- Jumpstyle voorjaarsvakantie
- Zelfstandig wonen

Voorbeelden van groepen begeleid door activiteitencoördinatoren:

- Werkplaats Oud Oost
- Spel Verbindt Tjerk Hiddes
- De Ontmoeting
- Breek de Week
- Koffie aan de Singel
- Kinderboerderij Leeuwarden
- Doe Mee Atelier
- Ouderengroep Stiens
- Ontmoeten en Meedoen Grou
- Ontmoetingsplek Bilgaard
- Ontmoeten en Meedoen Leovardia
- Meedoen Westend
- Zwengroep Ontmoeten en Meedoen
- Odensehuis Gerald Smit
- Werkpro (D'Ambacht)
- JP van der Bent (onderaannemer)

Aantal deelnemers in groepen

Figuur 2: Aantal deelnemers in groepen in 2024

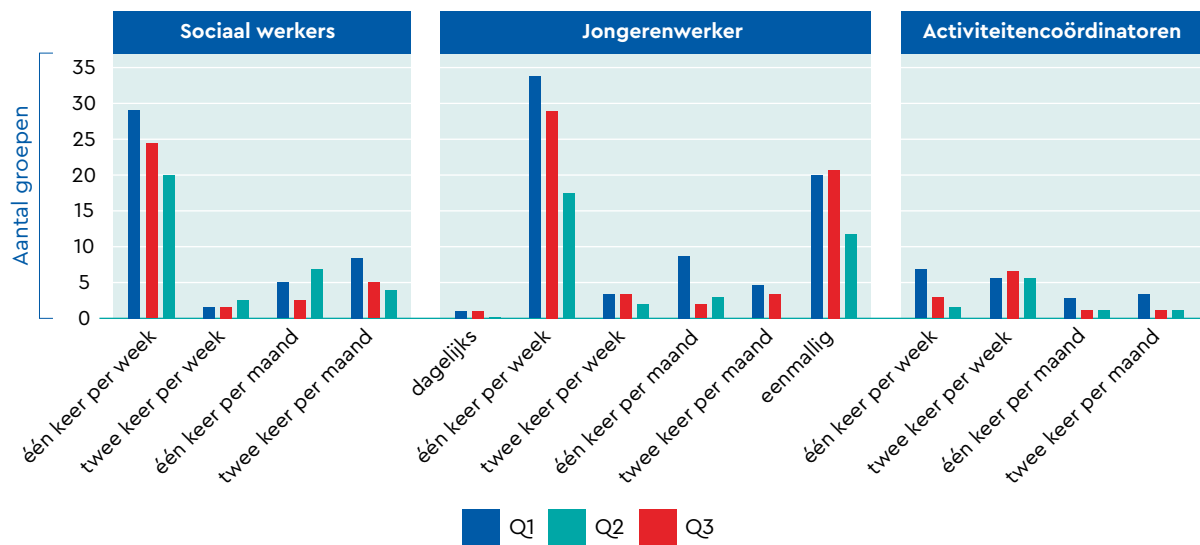
In figuur 2 laten we zien het minimaal aantal deelnemers dat in dat kwartaal constant aanwezig was bij de groep. We hebben onderscheid gemaakt in de groepen die begeleid zijn door sociaal werkers, jongerenwerkers en activiteitencoördinatoren. Ook hier zien we een daling in het aantal deelnemers in het derde kwartaal. Dit heeft vooral te maken met de zomerperiode. De verwachting is dat in het aantal deelnemers in het vierde kwartaal hoger is dan in het derde kwartaal.

Samenstelling groepen

De groepen die door de sociaal werkers begeleid worden zijn open of gesloten. Onder open groepen verstaan we de groepen waarbij in- en uitstroom op elk moment mogelijk is. Dit houdt in dat bewoners uitstromen als de ondersteuningsvraag van de deelnemers opgelost is en er dan nieuwe bewoners instromen. Soms blijft een deelnemer in de groep als vrijwilliger, maar deze heeft dan niet meer een ondersteuningsvraag. Het genoemde aantal deelnemers in de grafiek is het minimaal aantal deelnemers dat constant in de groep was. Het aantal deelnemers dat in totaal per kwartaal deel heeft genomen aan de groep is in werkelijkheid hoger. De gesloten groepen zijn groepen met een vast programma en/of een vaste groep bewoners.

Ongeveer 75 á 80% van de groepen is open en 20 á 25% gesloten. De groepen die door de activiteitencoördinatoren worden begeleid zijn open. De groepen die gecoördineerd worden door de jongerenwerkers zijn divers van karakter. Sommige van de groepen zijn van structurele aard, zoals de meidengroepen en tienerwerk, andere groepen zijn meer projectmatig en incidenteel van karakter en worden dan voor een bepaalde periode georganiseerd. Zie ook de frequentie van de groepen in de grafiek van figuur 3.

Frequentie groepen

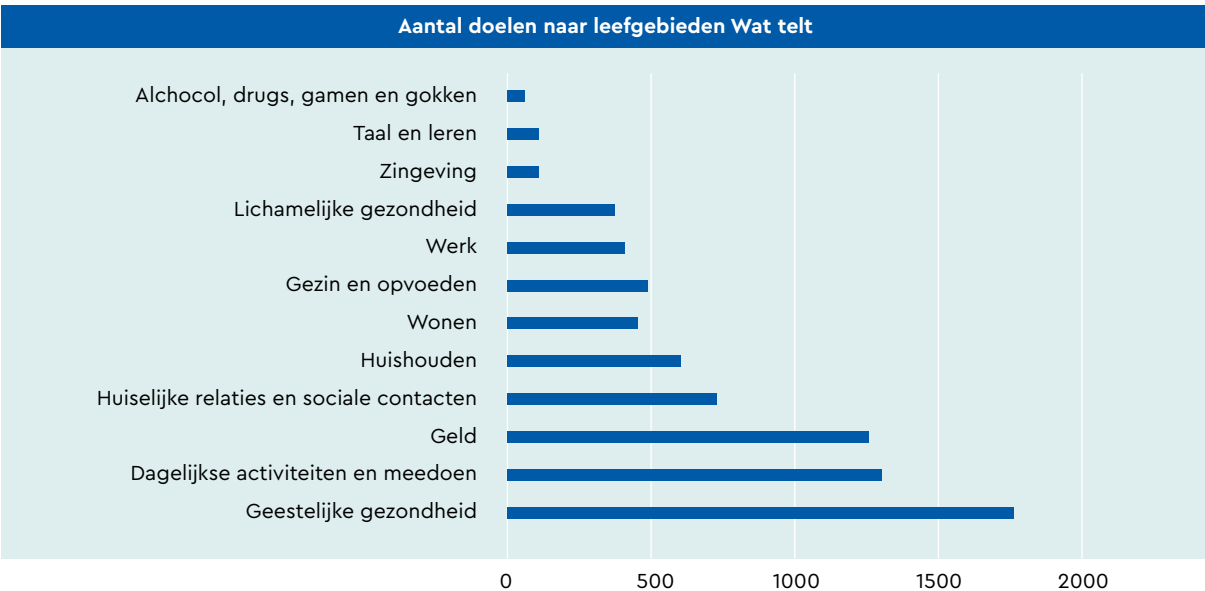

Figuur 3: Frequentie groepen in 2024

In figuur 3 laten we zien in welke frequentie de verschillende collectieve vormen van ondersteuning worden geboden. Onder dagelijks wordt op alle werkdagen verstaan. Jongerenwerkers organiseren regelmatig bijeenkomsten voor jongeren, deze zijn geregistreerd onder eenmalig.

Aansluiten bij de ondersteuningsvragen van bewoners

Om groepen te ontwikkelen en begeleiden die passen bij de ondersteuningsvragen van de bewoners kijken we naar de doelen die samen met de bewoners in de ondersteuningsplannen worden geregistreerd. Deze doelen zijn gekoppeld aan de leefgebieden van 'Wat telt'. Door de data te analyseren kunnen we een inschatting maken van het benodigde soort groepsaanbod.

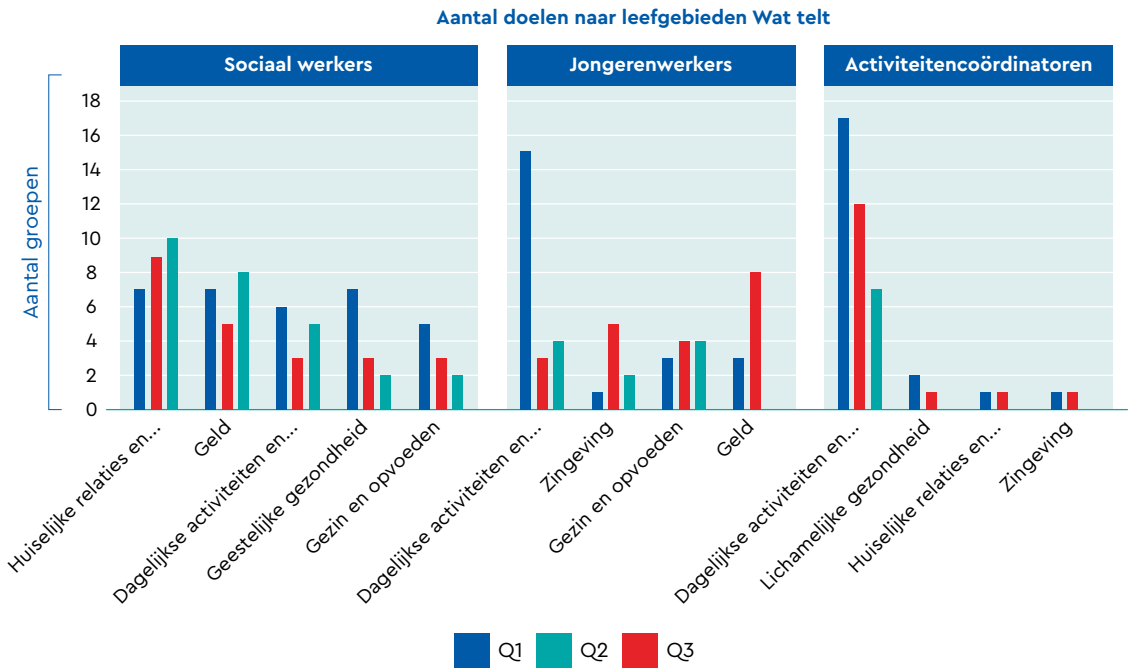

Figuur 4: Aantal doelen naar leefgebieden Wat telt, stand van zaken rapportage PowerBI op 25-11-2024

De gegevens in de grafiek van figuur 4 zijn gebaseerd op de rapportage in PowerBI en gaan over het aantal actieve doelen van bewoners geregistreerd in de ondersteuningsplannen bij Amaryllis op 25 november 2024 in het registratiesysteem MensCentraal. In deze grafiek zien we dat de meeste ondersteuningsvragen van bewoners gekoppeld zijn aan het leefgebied geestelijke gezondheid, gevolgd door dagelijkse activiteiten en meedoen en geld. In PowerBI kunnen we deze gegevens nader analyseren. We kunnen bijvoorbeeld zien dat bijna 40% (38,14%) van de doelen die gekoppeld zijn aan het leefgebied geestelijke gezondheid betrekking heeft op bewoners met een leeftijd tussen 28 en 40 jaar oud. Ruim 20% (21,78%) betref bewoners met een leeftijd

tussen 18 en 27 jaar oud. Op basis van deze gegevens weten we dat het belangrijk is om voor jongeren te investeren in preventie en groepsaanbod op het gebied van mentale gezondheid.

In de grafiek van figuur 5 hieronder zien we het aantal groepen naar leefgebied per kwartaal wat door sociaal werkers, jongerenwerkers en activiteitencoördinatoren begeleid wordt.

Figuur 5: Aantal groepen naar leefgebieden Wat telt

Uit figuur 5 blijkt dat het aanbod van de groepsondersteuning geboden door Amaryllis aansluit bij de doelen/leefgebieden die het meest voorkomen in de ondersteuningsplannen van bewoners. Voor het leefgebied huishouden geldt dat daar geen collectief aanbod voor is, het gaat daarbij vooral om praktische thuisondersteuning (begeleiding bij het huishouden), wat individueel wordt ingezet.

3.2. Kwalitatief onderzoek

In dit hoofdstuk worden de kwalitatieve resultaten over het jaar 2024 gepresenteerd. De resultaten komen voort uit de interviews met de bewoners en de begeleiders van de groepen. Net als eerdere jaren zijn er vanuit de interviews verhalen gemaakt. Deze verhalen staan in de bijlage.

3.2.1. Resultaten interviews bewoners

Groepen

De studenten hebben tien bewoners geïnterviewd die deelnemen, of deel hebben genomen, aan uiteenlopende groepen. Hieronder volgt een opsomming van de verschillende groepen waarvan bewoners zijn geïnterviewd.

1. Autitalk
2. Meidenclub, jongerenwerk
3. Ontmoetingscentrum Jonge Ouders, jongerenwerk
4. Budgetcursus Statushouders (Nibud)
5. Kookgroep
6. Budgetcursus Omgaan met geld (Nibud)
7. Mantelzorgcafé
8. Ontmoeten en meedoen in Stiens
9. Delen en versterken
10. De Werkplaats, Ontmoeten en meedoen

Deelname aan de groep

Bewoners kunnen op verschillende manieren terechtkomen bij een groep. Zeven van de tien geïnterviewde bewoners zijn via een medewerker van Amaryllis betrokken geraakt bij de groep. Eén van de bewoners is door een verloskundige verwezen en twee bewoners zijn via een kennis bij de groep gekomen. Het blijkt dat bewoners over het algemeen via een medewerker van Amaryllis betrokken raken bij de groep.

Ondersteuning

Bij Amaryllis zijn er verschillende vormen van ondersteuning mogelijk. Individuele ondersteuning, groepsgerichte ondersteuning of een combinatie van individuele ondersteuning en groepsgerichte ondersteuning. In dit onderzoek zijn alleen bewoners betrokken die in ieder geval groepsgerichte ondersteuning ontvangen (hebben). Op het moment van de interviews ontvangen zes van de geïnterviewde bewoners geen individuele ondersteuning maar alleen groepsgerichte ondersteuning. Vier van de bewoners ontvangen naast groepsgerichte ondersteuning ook individuele ondersteuning.

Individuele ondersteuning ten opzichte van groepsgerichte ondersteuning

De geïnterviewde bewoners noemen verschillende zaken die bij groepsgerichte ondersteuning voor hen van meerwaarde zijn en/of verschillen ten opzichte van individuele ondersteuning.

Vier bewoners geven aan dat het deelnemen aan een groep hen heeft geholpen contacten op te doen en dat de groepsdynamiek hen helpt makkelijker aan te haken en mee te doen in gesprekken. Zeven bewoners benoemen dat ze veel leren van ervaringen van anderen en dat iedereen elkaar probeert te helpen. Dit wordt ervaren als een prettige bron van steun.

Vier bewoners noemen de sociale contacten, de gezelligheid en het feit dat je ergens bij hoort, nadrukkelijk in het interview. Sociale contacten zijn een belangrijk aspect van de groepen, die contacten ontstaan per definitie door deelname aan een groep.

Drie bewoners geven aan dat door deelname aan een groep de focus niet op hen ligt waardoor het makkelijker is om soms niets te zeggen, maar alleen te luisteren. Hierdoor is het aanwezig zijn laagdrempelig en kun je aanhaken op het moment dat je vragen of tips hebt.

Twee bewoners vertellen in het verlengde hiervan dat hun zelfvertrouwen hierdoor gegroeid is. Eén bewoner geeft aan dat je één op één veel van sociaal werkers kunt leren, maar in de groep leer je van mensen die in dezelfde situatie zitten. Hierdoor leer je zelfstandigheid te ontwikkelen voor verschillende zaken. Een andere bewoner vertelt dat het huiswerk dat gegeven wordt in de groep fijn is om later actief en zelfstandig mee aan de slag te gaan.

Twee bewoners vertellen in het verlengde hiervan dat hun zelfvertrouwen hierdoor gegroeid is. Eén bewoner geeft aan dat je één op één veel van sociaal werkers kunt leren, maar in de groep leer je van mensen die in dezelfde situatie zitten. Hierdoor leer je zelfstandigheid te ontwikkelen voor verschillende zaken. Een andere bewoner vertelt dat het huiswerk dat gegeven wordt in de groep fijn is om later actief en zelfstandig mee aan de slag te gaan.

Eerste ervaring in een groep

Iedere bewoner kijkt weer anders naar groepsgerichte ondersteuning en ervaart een eerste bijeenkomst verschillend. Zes bewoners vertellen dat ze het eerst spannend vonden om deel te nemen aan de groep. Dit omdat er sprake was van een nieuwe omgeving, nieuwe mensen en zichzelf ook moesten wennen aan de groep. Soms ging een sociaal werker de eerste keer mee om de drempel wat te verlagen. Bij vijf bewoners was het na de eerste kennismaking direct goed. Ze vonden het leuk, gezellig en werden snel opgenomen in de groep. Eén bewoner moest even wennen aan de groep. Andere bewoners geven aan geen drempel te hebben gevoeld om deel te nemen aan de groep. Dit kwam bijvoorbeeld doordat ze vooral nieuwsgierig waren naar de groep, zin hadden om nieuwe dingen te leren en te ervaren, of doordat ze al mensen kenden van de groep. Alle bewoners geven aan dat ze tijdens de eerste bijeenkomst vooral acceptatie en gezelligheid hebben ervaren en eventuele spanning vooral van tevoren aanwezig was.

Leermomenten in de groep en het inzetten van eigen talenten en kwaliteiten

Doordat de ondersteuning in een groep plaatsvindt zetten de bewoners ook hun eigen (soms onontdekte of nieuwe) kwaliteiten en talenten in bij deelname. Een voorbeeld hiervan is het bieden van hulp door de deelnemende bewoners zelf bij groeps gesprekken. Twee bewoners benoemen dit als kwaliteit die ze hebben ingezet. Verder wordt humor tweemaal genoemd om gezelligheid te creëren. Praktische ondersteuning door middel van het geven van tips en inhoudelijke inbreng wordt vier keer genoemd. Drie bewoners zijn inmiddels vrijwilliger op de groep geworden. Eén bewoner daarvan geeft aan het fijn te vinden zijn kennis en vaardigheden als fietsenmaker te kunnen doorgeven aan anderen.

Wanneer er gevraagd wordt wat bewoners geleerd hebben in de groepen, worden sociale contacten maken en het ontwikkelen van zelfvertrouwen met name genoemd. Het deelnemen aan een groep is hierbij een belangrijke factor om uit de eigen comfortzone te stappen en eigen talenten te ontdekken. Ook het leren van praktische zaken, zoals het aanvragen van een zorgverzekering, het bijhouden van een kasboekje en overzicht maken in je financiën, zijn belangrijke leermomenten. Twee bewoners geven aan dat ze geleerd hebben zelfstandig te werken en mensen aan te sturen.

De waarde van groepsgerichte ondersteuning

Bij de vragen over positieve aspecten van de groepsgerichte ondersteuning en wat bewoners zouden missen wanneer zij niet meer zouden deelnemen aan de groep, kwam onder meer naar voren dat bewoners het prettig vinden dat ze onder mensen zijn die elkaar begrijpen en elkaar steunen. Ze voelen zich gezien en gehoord. De gelijkwaardigheid en herkenning worden als prettig ervaren. Herkenning zit volgens bewoners in het feit dat je samen bent met mensen die iets soortgelijks hebben meegemaakt of in een soortgelijke situatie zitten. De ruimte die aan elkaar gegeven wordt, zodat iedereen zijn verhaal kan doen wordt als prettig en ook lerend ervaren. Vier bewoners geven expliciet aan dat ze de gezelligheid van de groep waarderen. Eén bewoner vertelt dat ze behoefte heeft om de andere deelnemers te blijven zien.

Aan de bewoners is ook gevraagd of mensen om hen heen ook vinden dat zij veranderd zijn door deelname aan de groep. Zeven bewoners geven aan dat mensen om hen heen dit inderdaad opmerken. Bij drie bewoners merkt hun omgeving op dat zij relaxter en vrolijker zijn geworden. Bij twee bewoners is meer zelfvertrouwen opgemerkt en bij de anderen wordt gezien dat zij beter in staat zijn praktische zaken te regelen. Twee bewoners geven aan dat hun omgeving geen verandering heeft opgemerkt.

Waardevolle momenten

Alle bewoners hebben het voor hen meest waardevolle moment dat ze in de groep hebben meegemaakt in het interview gedeeld. Hieronder volgt daarvan een korte beschrijving:

- Een bewoner vertelt over de voorlichting van een draagzakconsulent. Hoe zij een draagzak op ergonomisch wijze kan gebruiken. Deze kennis heeft zij ook weer doorgegeven aan andere bewoners.
- Door te horen hoe andere mensen zaken regelen krijg je inzicht in hoe je iets zelf wel of niet kunt doen.
- Leren over hoe gescheiden ouders met elkaar zouden moeten omgaan door het uit te beelden in een toneelstuk.
- Handvatten krijgen over waar je terecht kan met praktische vragen en hulp.
- Een bewoner vertelt steun te hebben ervaren na het overlijden van een naaste.
- Hoewel een bewoner vertelt dat het praktisch klinkt vond hij het erg waardevol kennis te krijgen over hoe de DigiD werkt.
- Door het vrijblijvende karakter van de groep vindt een bewoner het leuk om er naartoe te gaan.
- Tips geven aan anderen is waardevol.
- Steun geven en steun krijgen van elkaar is erg waardevol voor een bewoner.
- Tot slot vertelt een bewoner goed contact met de sociaal werker die aanwezig is bij de groep, te hebben gekregen.

Rol begeleider van de groep

De medewerkers van Amaryllis hebben een belangrijke rol bij het doorverwijzen naar de groepen, maar ook voor het creëren van een prettige, open en veilige sfeer binnen de groepen, zo geven bewoners aan. Het zorgdragen voor een prettige sfeer waarbij iedereen voldoende tijd en ruimte krijgt wordt door zes bewoners expliciet benoemd. Daarnaast zorgen de groepsbegeleiders voor de structuur en organisatie in de groep en zorgen voor duidelijke afspraken over de omgang en communicatie in de groep. Door alle bewoners wordt de rol van de begeleider van de groep als positief en faciliterend ervaren. Ze worden gewaardeerd om hun begeleiding en de

manier waarop ze de groepsbijeenkomsten structureren. Een deelnemer van de Meidenclub vertelde over het prettige contact met de jongerenwerker die de groep begeleidt en bewonderde haar rol, terwijl een deelnemer van de Budgetcursus respect heeft voor de kennis en ondersteuning die werd geboden. Twee bewoners waarderen met name dat de begeleiders van de groep altijd een luisterend oor hebben.

Aanwezigheid stagiairs en vrijwilligers

Bij iedere groep binnen Amaryllis is minimaal één sociaal werker, activiteitenbegeleider of jongerenwerker betrokken en daarnaast zijn er bij zeven groepen ook vrijwilligers en stagiairs betrokken. De vrijwilligers zijn in alle gevallen mensen die eerst zelf deelnemer waren aan de groep. De bewoners vertellen dat de aanwezigheid van stagiairs en vrijwilligers behulpzaam en ook gezellig is.

Verbeterpunten ondersteuning in een groep

Aan de bewoners is tenslotte gevraagd of zij ook tips hebben hoe ondersteuning in een groep verbeterd kan worden. Eén bewoner geeft als verbeterpunt aan om een activiteit op een ander tijdstip, bijvoorbeeld in de avond, te organiseren zodat je elkaar ook op een andere manier leert kennen. Een andere bewoner zou graag willen dat er meer aan de groep gevraagd wordt om een idee voor een activiteit in te brengen, bijvoorbeeld om gezamenlijk ergens naar toe te gaan. De bewoner die de Budgetcursus Omgaan met geld heeft gevolgd, zou graag zien dat er een vervolgtraining gegeven gaat worden.

3.2.2. Resultaten interviews groepsbegeleiders

Naast de interviews met de deelnemers van de groepen zijn ook tien interviews afgenomen met de begeleiders van deze groepen. Er zijn vragen gesteld over wat de groepsbegeleiders denken dat de waarde van deelname aan de groep voor bewoners is, waar zij dit aan merken, maar ook over de eventuele meerwaarde van groepsgerichte ondersteuning in vergelijking met individuele ondersteuning.

Waarde van de groep

Uit de interviews met de groepsbegeleiders komt naar voren dat er tussen wat de begeleiders van de verschillende groepen daarvan vinden overeenkomsten zijn, maar dat er ook verschillen zijn. Deze verschillen hangen af van het thema van de groep, maar ook of de nadruk bij de groepsondersteuning ligt op het informeren of op bijvoorbeeld het doorbreken van patronen in de leefwijze. Voor de budgetcursussen geldt dat de waarde vooral zit in het ontvangen van belangrijke informatie over het thema financiën, waardoor bewoners hun kennis en vaardigheden vergroten. Bij de groepen Autitalk en Ontmoeten en meedoen is de waarde volgens de begeleiders vooral het doorbreken van eenzaamheid en het vergroten van een sociaal netwerk. Bij de groepen Ontmoetingscentrum Jonge Ouders en Meidenwerk zijn zelfs vriendschappen ontstaan die buiten deelname aan de groep verder gaan.

De groepsbegeleiders vertellen dat de bewoners in sommige gevallen een drempel ervaren om de eerste keer deel te nemen aan een groep en dat ze vervolgens bijna allemaal blij zijn dat ze deze stap gezet hebben. Wanneer de groepsbegeleiders spreken over de waarde van groepsgerichte ondersteuning zien we naast bovengenoemde verschillen ook veel overeenkomsten. Onderstaande waardevolle elementen komen terug in de interviews.

■ Leren van elkaar door ervaringen te delen

Bij groepsgerichte ondersteuning worden mensen die in een soortgelijke situatie zitten met elkaar in contact gebracht. De groepsbegeleiders geven aan dat deze setting waardevol is. Door de herkenning worden bewoners zich bewust van het feit dat iedere situatie anders is en kunnen ze zien dat hun situatie bijvoorbeeld wel meevalt of juist wel ernstig is. Het kan helpen om hulpvragen te normaliseren. In de groepen is het belangrijk om bewoners te stimuleren bij elkaar te komen en ervaringen te delen. Bewoners zijn in de groepen bezig met het veranderen van gedrag en vervolgens kunnen andere bewoners en de groepsbegeleiders hierop reageren. Zo leren ze van elkaar.

"De waarde van de groep is vooral herkenning en erkenning, de deelnemers weten zo dat zij niet alleen zijn en kunnen van elkaar ook veel leren."
Sociaal werker Budgetcursus Omgaan met geld

Tijdens de Budgetcursus worden ook praktische tips met elkaar uitgewisseld, bijvoorbeeld hoe je voor een zorgverzekering dingen kunt regelen. Bij het meidenwerk sluiten verschillende types meiden aan, van allerlei scholen. Ze leren van elkaars gedrag doordat ze erover met elkaar in gesprek gaan, zien gedrag bij andere meiden en leren hiervan.

■ Sociale contacten opdoen

De ontmoetingen tussen bewoners bij de groepen zorgen voor sociaal contact. De groepsbegeleiders vertellen dat dit contact er is tijdens de ondersteuning, maar dat er door deelname aan de groep ook sociale contacten of zelfs vriendschappen ontstaan buiten de bijeenkomsten van de groep om. Bijvoorbeeld bij een groep van Ontmoeten en meedoen komen veel mensen die anders alleen thuis zitten. Binnen de groep kunnen ze hun netwerk uitbreiden. Er worden verbindende activiteiten georganiseerd. Er ontstaat hierdoor veel onderling contact. Ze helpen elkaar binnen en buiten de groep waardoor er vriendschappen ontstaan.

"Als jonge ouders bij ons komen, is hun netwerk vaak weggefallen en als ze ons weer gaan verlaten, gaan ze vaak weg met een hele hoop vrienden."

Jongerenwerker Ontmoetingscentrum Jonge ouders

■ Steun aan elkaar door lotgenoten contact

Bij de Budgetcursussen is het ontvangen van informatie over wat er geregeld moet worden en waar je op moet letten een belangrijke opbrengst van deelname aan de groep. Daarnaast wordt door de groepsbegeleiders als waarde genoemd dat het samenzijn met lotgenoten die dezelfde vragen hebben veel steun geeft. In het mantelzorgcafé komen mensen informatie ophalen maar ook ervaringen brengen die ze met elkaar gemeen hebben. De sociaal werker vertelt dat de deelnemers het naast de gezelligheid ook fijn vinden gezien en gehoord te worden door mededeelnemers die de situatie begrijpen omdat ze in soortgelijke situaties zitten. Dit geldt ook voor de groep Autitalk. Veel deelnemers ervaren een sociale angst om er heen te gaan, maar dit verdwijnt snel als ze merken dat er mensen zijn met dezelfde angsten en drempels. De sociaal werker vertelt dat iedereen eigenlijk altijd aanwezig is. De sociaal werker van de groep Delen en versterken vertelt dat er sprake is van minder eenzaamheid en dat men erg met elkaar meeleeft. Dit merkt zij doordat de deelnemers terugkomen op elkaars verhalen en vragen naar hoe het nu gaat.

"Voor iedereen die hier komt is er hulp, het geeft een familiegevoel en mensen worden gemist als ze er niet zijn. Daarnaast hebben de deelnemers een verantwoordelijkheidsgevoel voor de werkplaats en de taken die er zijn. Soms is er doorstroom naar betaald werk. "

Activiteitscoördinator Werkplaats

Meerwaarde van een groep ten opzichte van individuele ondersteuning

De groepsbegeleiders vertellen dat de meerwaarde van een groep tegenover individuele ondersteuning is dat mensen meer contact met elkaar hebben. De groepen werken meestal met thema's en programma's en soms brengen de deelnemers van de groep zelf ook onderwerpen in. Bij groepsgerichte ondersteuning voelen de bewoners zich ook gesteund door elkaar en niet alleen door de groepsbegeleiders. Ze zien dat zij niet alleen zijn en dat ze elkaar kunnen helpen. Dit geeft onderlinge verbondenheid en betrokkenheid.

"Als je individuele ondersteuning biedt aan jonge ouders kan je ze helpen met praktische zaken, maar in een groep kunnen ze ook van elkaar leren en ondertussen sociale contacten opdoen."

Jongerenwerker Ontmoetingscentrum Jonge Ouders

Bewoners kunnen in verschillende situaties van elkaar leren en de situatie op andere manieren bekijken. Bij individuele ondersteuning is er alleen het perspectief van de sociaal werker of de jongerenwerker en bij groepsgerichte ondersteuning is er een hele groep die meekijkt, meedenkt, meedoet en bovendien weten de deelnemers hoe het is om in die situatie te zitten.

"Bij de meidenclub komen meiden niet met een hulpvraag, maar is het een naschoolse activiteit. Voor ons zijn de doelen om al op jonge leeftijd contact te maken, te signaleren en ze te ondersteunen met ontwikkelingsvragen die passen bij de leeftijd. Dit doen we door middel van leuke activiteiten, voor de meiden is het gewoon een leuke middag. Wel weten ze dat ze met vragen bij ons terecht kunnen. Het voordeel hiervan voor ons is dat wij vroeg kunnen signaleren en al een relatie opbouwen voor wanneer ze ouder zijn en er misschien wel een hulpvraag ontstaat. Dit is praktisch in een groep."

Jongerenwerker Meidenwerk

Ook zien de groepsbegeleiders een andere dynamiek in een groep ontstaan dan in individuele gesprekken en blijft het contact tussen bewoners soms na de groep nog bestaan. Veel van de bewoners hebben een beperkt netwerk en bij individuele ondersteuning van een sociaal werker bouwt een bewoner geen netwerk op. De groepsgerichte ondersteuning biedt dus ook sociaal contact en kansen in het opbouwen van een netwerk. De onderlinge verbondenheid en betrokkenheid zorgt er ook voor dat men graag komt en er verantwoordelijkheidsgevoel ontstaat voor de groep en de inhoud van de bijeenkomst. Eén van de groepsbegeleiders vindt de grote meerwaarde van een groep dat je meer bewoners bereikt. Het is een mooie aanvulling op de hulpverlening en bespaart ook veel tijd.

Verbeterpunten voor begeleiding

Drie van de groepsbegeleiders vertellen dat ze geen verbeterpunten hebben voor de groepsbegeleiding. Het is vooral mensenwerk en het gaat om contact maken. Drie groepsbegeleiders zouden graag meer scholing of een training op het gebied van groepsgericht werken, over hoe je goed met groepen communiceert en hoe je de groepen begeleidt. Ook wordt het regelen van praktische spullen of een geschikte locatie voor een bijeenkomst genoemd als verbeterpunt. Eén groepsbegeleider vertelt dat het mooi zou zijn als er vervolggroepen worden georganiseerd. Bijvoorbeeld bij de groep Ontmoetingscentrum Jonge Ouders houdt deelname op als het kind naar school gaat. Tot slot vertellen drie groepsbegeleiders dat ze behoefte hebben aan onderlinge uitwisseling en samenwerking in de teams waarbij ook nieuwe aanmeldingen samen besproken kunnen worden.

"Ik heb geen verbeterpunten, want ik liep mee met een collega die de groep al lang draaide. Ik kon dus leunen op die collega en van haar leren. Ook leerde ik snel van de jonge ouders zelf. Binnen OJO is een veilige omgeving, daardoor nemen de ouders je ook echt mee in hun verhaal en groei je in de groep."

Jongerenwerker Ontmoetingscentrum Jonge Ouders

4. Ervaringen 2021-2024

In dit hoofdstuk delen we de resultaten en de ervaringen met collectieve vormen van ondersteuning van bewoners in de gemeente Leeuwarden en de van bewoners en medewerkers geleerde lessen over de jaren 2021-2024.

4.1. Bewoners

Analyse kwantitatieve resultaten 2021-2024

Als voorbereiding op de nieuwe opdracht hebben sociaal werkers van Amaryllis in 2020 met alle bewoners, die op dat moment ondersteuning van Amaryllis of een Wmo-aanbieder hadden, een perspectiefgesprek gevoerd. In dat gesprek onder meer is gekeken naar wat vanaf 2021 meest passende ondersteuning zou moeten zijn. Op basis van deze informatie zijn vanaf 2021 de eerste groepen opgestart door Amaryllis.

In januari 2021 is begonnen met de uitvoering. Helaas kregen we kort daarna te maken met de coronalockdown. Het hele jaar 2021 was een jaar met coronamaatregelen wat het grotendeels onmogelijk maakte om groepsgerichte ondersteuning te organiseren. Het doel van Amaryllis was om in 2021 200 bewoners groepsgerichte te bieden, in plaats van (alleen) individuele ondersteuning. Ondanks coronamaatregelen is het uiteindelijk gelukt om enkele groepen te starten en op basis van de registratie hebben 83 bewoners groepsgerichte ondersteuning door sociaal werkers ontvangen. In het begin was het nieuw en spannend voor de bewoners maar het effect, de waarde van de groepsgerichte ondersteuning voor de bewoners, helemaal in de coronaperiode, was positief. De waarde en de eerste ervaringen zijn onderzocht en de uitkomsten zijn vastgelegd in de rapportage over 2021.

In 2021 is Amaryllis ook gestart met het bieden van een andere vorm van collectief werken, namelijk met een nieuwe vorm van dagbesteding onder de naam Ontmoeten en Meedoen. In 2021 hebben 265 bewoners deelgenomen aan deze activiteiten.

Naast de groepen georganiseerd door sociaal werkers en door de activiteitencoördinatoren van Ontmoeten en Meedoen, hebben ook de jongerenwerkers van Amaryllis activiteiten voor jongeren georganiseerd. In 2021 hebben in ieder geval 449 jongeren deelgenomen aan activiteiten zoals het meiden- en tienerwerk, Ontmoetingscentrum Jonge Ouders, Jimmy's, Cambuur Verbindt en activiteiten op school.

In 2022, en vooral na de zomer 2022, kwamen de groepen gereorganiseerd door de sociaal werkers meer op gang. Eind 2022 waren 137 bewoners geregistreerd die groepsgerichte ondersteuning van Amaryllis hebben ontvangen. Daarnaast hebben 259 bewoners deelgenomen aan de groepen van Ontmoeten en Meedoen en in ieder geval 1.132 jongeren aan activiteiten georganiseerd door jongerenwerkers.

De groepen zijn in het begin vooral in eigen wijk of dorp georganiseerd, vanuit het eigen team. Met de tijd zijn de groepen meer samengevoegd en zijn er ook nieuwe groepen samen met andere teams opgestart. Soms ging het om een samenwerking van twee of drie teams in de buurt en soms een samenwerking van een aantal medewerkers van verschillende teams van Amaryllis die een groep voor de hele gemeente gingen opstarten en begeleiden, bijvoorbeeld een sociaal werker met een jongerenwerker, opbouwwerker of een activiteitencoördinator.

Bij het opstarten en/of begeleiden van de groepen zijn, naast de verschillende medewerkers van Amaryllis, ook studenten, vrijwilligers, bewoners/ ervaringsdeskundigen en netwerkpartners betrokken. Soms worden netwerkpartners als gastsprekers uitgenodigd om voorlichting te geven over een bepaald onderwerp.

Amaryllis registreert vanaf 2023 de groepen op een andere manier. Zoals eerder in deze rapportage is uitgelegd, via een inventarisatie per kwartaal. In 2023 hebben gemiddeld 360 bewoners deelgenomen aan groepen georganiseerd door sociaal werkers en 280 bewoners aan groepen georganiseerd door activiteitencoördinatoren. Daarnaast hebben in ieder geval 855 jongeren deelgenomen aan de groepen en activiteiten georganiseerd door jongerenwerkers en daarnaast ook meer dan 2000 jongeren hebben gebruikt gemaakt van de activiteiten bij Jimmy's. Vanaf 2023 zien we een verschuiving in de begeleiding van de groepen. Sommige groepen die bij de start

begeleid zijn door een sociaal werker, zijn later overgenomen door een activiteitencoördinator van Ontmoeten en Meedoen, soms in samenwerking met een vrijwilliger. Dat komt bijvoorbeeld doordat de eerste doelen van bewoners behaald zijn en de bewoners nieuwe doelen hebben, zoals daginvulling en sociale contacten, vragen die beter passen bij Ontmoeten en Meedoen. Ook zien we dat deelnemers die eerst met een ondersteuningsvraag bij de groep kwamen, in de groep blijven als vrijwilligers. Een deelnemer heeft bijvoorbeeld ook een eigen lotgenoten groep gestart, eerst met ondersteuning van een sociaal werker. Dit heeft als effect het versterken van de sociale basis.

In 2024 is door Amaryllis minder onderscheid gemaakt in de verschillende groepen binnen Amaryllis. De bewoners hebben deelgenomen aan groepen zowel georganiseerd door sociaal werkers, gemiddeld 225 bewoners per kwartaal, als georganiseerd door activiteitencoördinatoren, gemiddeld 160 per kwartaal en door jongerenwerkers, gemiddeld 860 per kwartaal. Deze aantallen zijn gebaseerd op de gegevens van de eerste drie kwartalen. De rest van de cijfers is pas later bekend en wordt meegenomen in het jaarverslag 2024.

Analyse kwalitatieve resultaten uit de onderzoeken 2021-2024

Voor de analyse van de kwalitatieve resultaten uit de onderzoeken 2021-2024 hebben onderzoekers van het Lectoraat Sociale Kwaliteit van NHL Stenden Hogeschool de jaarlijkse rapportages met de analyses van de kwalitatieve resultaten opnieuw bekeken en naast elkaar gelegd. In de jaren 2021 en 2022 zijn er door studenten die stage bij Amaryllis in deze periode hebben gelopen, studenten van NHL Stenden Hogeschool Leeuwarden en Hanzehogeschool Groningen, 25 interviews met deelnemende bewoners gehouden en bij één interview waren hier twee sociaal werkers aanwezig. In de jaren 2023 en 2024 zijn er naast 20 interviews met deelnemende bewoners ook 15 interviews met groepsbegeleiders gehouden.

De waarde van groepsgerichte ondersteuning

Om de effecten van groepsgerichte ondersteuning in waarden uit de drukken zijn er thema's uit de analyses over alle vierde jaren naar voren gehaald. Vier thema's komen in alle analyses terug:

- Leren van elkaar door ervaringen te delen
- Sociale contacten opdoen
- Steun aan elkaar
- Ontwikkelen van kennis en vaardigheden

Van de 45 gesprekken die studenten sinds 2021 met de deelnemende bewoners hebben gevoerd zijn korte verhalen geschreven, gepresenteerd in de verschillende rapportages. Om de diepere betekenis van de waarde van groepsgerichte ondersteuning voor versterking van de sociale basis te analyseren, zijn deze verhalen bekeken 'door de bril van' sociale kwaliteit. Hieronder wordt eerst kort uitgelegd wat sociale kwaliteit inhoudt en vervolgens hoe de waardevolle elementen van groepsgerichte ondersteuning, genoemd in de verhalen van bewoners, zich hiertoe verhouden.

Sociale Kwaliteit voor een sterke sociale basis

Een sterke sociale basis, waarin alle inwoners, organisaties, netwerken en gemeenten met elkaar samenwerken om een veilige, gezonde en fijne plek te creëren zal aan de condities van sociale kwaliteit moeten voldoen. Sociale kwaliteit is de mate waarin mensen de mogelijkheden hebben om te participeren in sociale relaties op een manier die hun welzijn, capaciteiten en individueel potentieel verbetert (Verharen et al., 2024). Sociale kwaliteit maakt dat mensen hun mogelijkheden kunnen benutten, zichzelf kunnen ontplooiën en op die manier zelf ook weer kunnen bijdragen aan hun omgeving, zoals het eigen sociaal netwerk, de buurt, het dorp en de samenleving. Daarbij kijken we naar vier belangrijke voorwaarden. Allereerst heeft sociale kwaliteit te maken met sociaaleconomische zekerheid: ben je verzekerd van huisvesting, zinvolle dagactiviteiten en voldoende inkomen? De tweede voorwaarde is sociale inclusie: kun je meedoen in de samenleving? De derde is sociale cohesie: ben je verbonden met de mensen om je heen en uit je omgeving? De laatste voorwaarde is sociale empowerment: krijg je de ruimte om je te ontwikkelen en je talenten te benutten? Alle vier voorwaarden hangen met elkaar samen en vormen gezamenlijk het fundament van sociale kwaliteit (Verharen, 2017). Dit is terug te zien in het filmpje hiernaast.

www.nhlstenden.com/onderzoek/sociale-kwaliteit

Resultaten van de kwalitatieve analyse van de verhalen

De 45 verhalen zijn ingevoerd in het AI-systeem ChatGPT met de vraag: "Voor een onderzoek willen we graag uit het volgende verhaal één kernwoord halen dat samenvattend een goede weergave geeft van de inhoud van het verhaal. Dit is het verhaal:".

Ter validatie hebben twee onderzoekers van het Lectoraat Sociale Kwaliteit van NHL Stenden Hogeschool de kernwoorden gecontroleerd. Dit resulteerde zeven keer in het veranderen van het kernwoord, elf keer in het aanvullen van het kernwoord met nog een kernwoord en in dertien verhalen zelfs tot het aanvullen met twee kernwoorden. Deze kernwoorden zijn op een post-it geschreven en op het kwadrant bij de corresponderende voorwaarde van sociale kwaliteit geplakt/ 'geplot'. Sommige kernwoorden kwamen meerdere keren voor. Dit aantal is erbij geschreven. Zie hiervoor de afbeelding in figuur 6.

Figuur 6: Resultaat uit analyse verhalen

De impact die het collectief werken heeft op de sociale kwaliteit van de deelnemende bewoners is positief. Bijna alle kernwoorden konden rechtstreeks geplaatst worden in één van de voorwaarden van sociale kwaliteit. Bij slecht twee kernwoorden: beweging en creativiteit hebben de onderzoekers gediscussieerd waar deze te kunnen plaatsen. Dit had ook te maken met het thema van de groep. Zo is 'beweging' als kernwoord naar voren gekomen bij de Wandelgroep en 'creativiteit' bij de Atelier.

■ Sociaaleconomische zekerheid (9 kernwoorden)

Sociaaleconomische zekerheid gaat over het borgen van bestaanszekerheid via mensenrechten, wetgeving en voorzieningen. Onder bestaanszekerheid wordt het hebben van een inkomen, werk en wonen bedoeld (Verharen, 2017). Vooral de budgetteringscursussen dragen bij aan deze voorwaarde. Uit de verhalen blijkt dat door het leren met- en van elkaars ervaringen en tips er meer gebruik wordt gemaakt van de juiste voorzieningen wat bijdraagt aan een verbetering van sociaaleconomische zekerheid. Deze verbetering leidde tot meer inzicht (drie keer genoteerd) en minder stress (twee keer genoteerd). In andere groepen, zoals bijvoorbeeld het Mantelzorgcafé, werden ook tips en ervaringen gedeeld die leidden tot praktische steun en financiële zelfredzaamheid. Tot slot ervaren sommige deelnemende bewoners de groepen als een zinvolle vorm van dagbesteding/daginvulling.

■ Sociale cohesie (52 kernwoorden)

Bij sociale cohesie gaat het om verbindingen die mensen met elkaar aangaan en dat mensen elkaar ontmoeten en kennen, iets gezamenlijks delen en om elkaar denken (Verharen, 2017). Vanuit alle verhalen van bewoners gaan de meeste kernwoorden over deze voorwaarde. De groepen dragen fors bij aan het aangaan of opdoen van sociale contacten (15 keer genoteerd), het ervaren van sociale steun (11) en zorgen voor verbinding (10) met anderen. Ook de gezelligheid (9) en de saamhorigheid (2) zijn centrale kernwoorden in de verhalen van de deelnemers. Tot slot ervaart men betrokkenheid bij elkaar (drie keer genoteerd) en het leren van elkaar (2) als een mooie toegevoegde waarde van een groep.

■ Sociale inclusie (5 kernwoorden)

Sociale inclusie is gericht op gelijkwaardigheid. Het gaat over het bereiken en betrekken van mensen die minder mogelijkheden hebben om mee te doen aan alle facetten van de samenleving (Verharen, 2017). De groepen zorgen op een laagdrempelige manier voor ontmoeting (twee keer genoteerd) en tegen eenzaamheid. De groep zorgt ervoor dat mensen gemotiveerd zijn tot deelname, mee willen doen en zich nuttig voelen (meedoen en erbij horen).

■ Sociale empowerment (20 kernwoorden)

Sociale empowerment gaat erover of inwoners gezien, erkend en aangesproken worden op hun talenten. Over het hebben van mogelijkheden en middelen voor zelfontplooiing en over jezelf kunnen zijn en eigen keuzes kunnen maken. Voor sociale kwaliteit is het cruciaal dat mensen over hun eigen leven kunnen beschikken en zich op een manier kunnen ontwikkelen die zij belangrijk vinden (Verharen, 2017). Het ontwikkelen van zelfvertrouwen door het leren van de groep, door dingen te durven, gesteund door de groep wordt zes keer genoteerd als kernwoord uit de verhalen van de deelnemers. Ook het ontwikkelen van sociale vaardigheden (5) en eigen kwaliteiten (4) waren belangrijke elementen waardoor sociale empowerment is ontstaan. Men ervoer een toename van zelfstandigheid (2) alsmede veerkracht, creativiteit en tot slot meer beweging.

Geconcludeerd kan worden dat uit de verhalen van deelnemende bewoners aan diverse groepen bij Amaryllis naar voren komt dat deze bijdragen aan een toename van sociale kwaliteit en het versterken van de sociale basis. Met name het gevoel van sociale cohesie levert hier een grote bijdrage aan.

4.2. Medewerkers

Om alle medewerkers van Amaryllis mee te nemen in het gedachtegoed van collectief werken zijn er verschillende stappen doorlopen. In deze rapportage lichten we een aantal belangrijke stappen toe.

Als eerste, nog voor de start van de nieuwe opdracht, zijn er werksessies met de teammanagers georganiseerd met vragen zoals: "Wat verstaat Amaryllis onder collectief werken?", "Wat zijn de voordelen van collectief werken?", "Wat zijn de belemmeringen?", "Hoe kunnen de belemmeringen omgezet worden naar kansen?", "Wat is er nodig om de medewerkers mee te nemen in het nieuwe manier van werken?".

Vervolgens zijn er toekomstgesprekken gevoerd met alle medewerkers van Amaryllis met als doel om te kijken wat de medewerkers nodig hebben om collectief te gaan werken. Ook is het functieprofiel van de sociaal werker aangepast waarbij taken op het gebied van collectief werken zijn toegevoegd.

Eind 2020 zijn er werksessies in alle wijk- en dorpen teams georganiseerd. In deze sessies werd geanalyseerd welke ondersteuningsvragen de bewoners hebben, vragen die voorheen individueel door de sociaal werkers met een bewoner werden opgepakt, en hoe deze te bundelen en een groep te vormen. Sommige teams hadden bijvoorbeeld de ondersteuningsvragen van bewoners gecategoriseerd op thema's. Op basis van de thema's zijn groepen gemaakt en met elkaar hebben ze overlegd wie een groep kan en wil begeleiden. Er werden bijvoorbeeld duo's gemaakt van een sociaal werker die ervaring heeft/durft een groep te begeleiden met een sociaal werker die graag wil leren.

Door de coronamaatregelen bij start van de opdracht in 2021 kon de uitvoering van de groepen het eerste halfjaar van 2021 zeer beperkt starten, de voorbereidingen zijn wel doorgegaan.

Om de medewerkers inhoudelijk toe te rusten op de nieuwe taken zijn transformatiesessies per team belegd. Thema's die aan de orde kwamen zijn: 'Ik als professional', 'Ik en mijn team' en 'Ik, mijn team en onze samenwerkingspartners'.

Om de communicatie tussen de verschillende teams te stimuleren en de werkvloer aan het stuur te zetten bij de transformatie, is in 2021 de vakgroep Transformatie opgericht. Deze bestond uit een afvaardiging van alle uitvoerende teams en kwam maandelijks bij elkaar. Vanuit de organisatie kwamen hier de vraagstukken op het gebied van de transformatie aan de orde, waarbij de vakgroepsleden, met input vanuit hun team, meedachten over oplossingen. Ook signalen vanuit de teams die de aandacht vanuit de organisatie behoeften kwamen in de vakgroep aan de orde.

Halverwege 2022 is de vakgroep Transformatie overgegaan in de vakgroep Collectief werken, die zich tot najaar 2024 heeft ingezet voor de ontwikkeling van collectief werken binnen Amaryllis.

Voorbeelden van thema's waar de vakgroep mee bezig was zijn: visie en uitgangspunten collectief werken binnen Amaryllis, het opstarten en evalueren van een groep, de toeleiding van bewoners naar een groep, de vindbaarheid van de groepen, de organisatie van een scholingsdag.

Om te zorgen voor passende scholingsaanbod voor de medewerkers, wordt elk jaar geïnventariseerd wat de scholingsbehoefte is. Alle teams en de vakgroepsleden leveren input.

In 2022 is er bijvoorbeeld een webinar over collectief werken aan alle medewerkers aangeboden. In 2023 is een scholingsdag voor alle medewerkers van Amaryllis georganiseerd. Er werden twee colleges gegeven door de Beroepsvereniging van professionals in sociaal werk (BPSW): 'Groepsdynamica' en 'Groepsgerichte ondersteuning'. Daarnaast werden verschillende workshops gegeven zoals 'Vraag maar raak' verzorgd door BPSW en 'De Kwestie: ontwerp de ondersteuning' gegeven door opbouwwerkers van Amaryllis. De workshop De Kwestie was gebaseerd en geïnspireerd op [de routekaart voor collectief werken van Movisie \(2023\)](#). Andere workshops waren 'Boeien en binden van vrijwilligers' door team Vrijwilligerswerk, 'Van ik naar jij' door team Ontmoeten en Meedoen, 'Collectief op' door team Jongerenwerk. Op de scholingsdag van 2023 werd een filmpje getoond dat laat zien wat collectief werken betekent voor de bewoners, want wie kan het beter vertellen wat collectief werken betekent dan de bewoners zelf? Zie het filmpje [Collectief werken #Hoedan?!](#).

In het najaar 2023 heeft Amaryllis geëvalueerd en gebrainstormd over hoe er nog efficiënter en effectiever collectief gewerkt kan worden. Het idee is ontstaan om een centraal team op te richten dat zich focust op het verbeteren van de kwaliteit van collectief werken binnen Amaryllis. Er is uiteindelijk gekozen voor een klein centraal team met een drietal sociaal werkers, met als specialisme het collectief werken. Zij krijgen als hoofdtaak het collectief werken, en dan vooral groepsgerichte ondersteuning, binnen Amaryllis te coördineren, faciliteren en verder door te ontwikkelen.

Vanaf 1 oktober 2024 is team Collectief werken operationeel. In de periode oktober tot en met december 2024 vindt er overdracht plaats van de vakgroep Collectief werken naar het team Collectief werken. De leden van team Collectief werken zijn gekoppeld aan alle teams van Amaryllis. De leden van de vakgroep Collectief werken blijven ambassadeurs van collectief werken binnen hun eigen team.

4.3. Organisatie

Geleerde lessen voor organisatie

Deze lessen komen voort uit verschillende gesprekken en evaluaties. Bijvoorbeeld, uit de interviews met medewerkers in het kader van dit onderzoek, de gesprekken in het kader van een onderzoek van een vierdejaarsstudent van NHL Stenden Hogeschool over hoe de kwaliteit van collectief werken binnen Amaryllis bevorderd kan worden. Ook uit een onderzoek van een sociaal werker van het team Collectief werken die in het kader van haar opleidingstraject 'professionals met ambitie' gesprekken heeft gevoerd met alle teams. Ook zijn diverse evaluaties geweest over bijvoorbeeld het scholingsaanbod maar ook andere thema's zijn geëvalueerd.

Wat zou Amaryllis hetzelfde doen?

- Alle bewoners spreken voor de start van de opdracht en hen persoonlijk informeren over de nieuwe manier van werken.
- Met alle medewerkers een toekomstgesprek voeren om te bespreken wat zij nodig hebben om collectief te werken.
- Brainstromen over wat wij onder collectief werken verstaan, met de directeur, beleidsadviseurs, managers en teamleiders, en ook met alle teams zodat iedereen binnen de organisatie hetzelfde beeld over collectief werken heeft.
- Een platform organiseren zodat medewerkers mee kunnen denken over collectief werken, input kunnen leveren en vragen kunnen stellen.
- In beeld brengen wat de vragen van bewoners zijn en welk aanbod van groepen er al is. Ervoor zorgen dat het aanbod gebaseerd is op de vragen van de deelnemende bewoners.
- Blijven communiceren naar de bewoners en netwerkpartners dat we in groepen werken en laten zien wat de groepen zijn.
- Onderzoek doen naar de waarde van collectief werken voor bewoners, medewerkers en organisatie door bewoners en medewerkers erbij te betrekken, samen met een hogeschool. Dit helpt zowel de medewerkers als de bewoners en netwerkpartners te zien wat de waarde van de groepen is.

Wat zou Amaryllis anders doen?

- De medewerkers eerder faciliteren door een heldere visie op de collectieve ondersteuning, kaders te stellen en dit alles te documenteren.
- Bij de start van collectief werken in 2021 waren er geen documenten zoals nu de visie- en uitgangspunten voor collectief werken binnen Amaryllis, een afwegingskader en formats voor het opstaren en evalueren van een groep. De keuze van Amaryllis destijds was om te starten en te leren door te doen. Achteraf bleek dat er toch verwarring was over wanneer wel en niet een groep starten, elk team ging bijvoorbeeld een eigen evaluatie-format maken, (sommige) medewerkers hadden meer behoefde aan begeleiding dan eerst ingeschat.
- Eerder medewerkers vrijmaken voor collectief werken en zorgen voor bredere platforms.
- Medewerkers hebben behoefde aan meer kwalitatieve ondersteuning. Ondanks het feit dat Amaryllis een vakgroep had met vertegenwoordigers van alle teams wat enorm veel betekend heeft voor de ontwikkeling van collectief werken binnen Amaryllis, was het soms best zwaar voor de vakgroepsleden om hun hele team voortdurend mee te nemen in de ontwikkeling van collectief werken en hen hierin te ondersteunen. Dit is onder andere ook de reden dat Amaryllis uiteindelijk gekozen heeft voor een team Collectief werken wat de ruimte heeft om zich te focussen op collectief werken en niet telkens afgeleid te worden door de alledaagse casuïstiek.
- De medewerkers eerder faciliteren in het regelen van de praktische zaken zoals materialen voor de creatieve activiteiten, draaiboek en ruimte reserveren. Dit kost tijd.

- Meer scholing op maat aanbieden. Er blijkt dat er een groot verschil zit in het kennisniveau van de medewerkers. Ondanks de inventarisatie van de scholingsbehoefte, zowel de jaarlijkse inventarisatie als via evaluaties, worden niet altijd alle aangeboden scholing door iedereen als nuttig ervaren. Uit interviews met medewerkers wordt als oplossing genoemd de scholing meer op maat aan te bieden en op basis van inschrijving.
- Eerder inregelen dat de groepen voor iedereen te zien zijn, bijvoorbeeld op een online platform. De eerste jaren zijn de bewoners en de netwerkpartners afhankelijk geweest van flyers en mond- tot-mondreclame. Pas vanaf 2024 is het mogelijk dat de groepen van Amaryllis op de website [SamenLeeuwarden](#) staan.

Waar gaat Amaryllis mee verder?

- Inwerken en trainen/coachen van medewerkers onder andere door middel van casuïstiekoverleg, intervisie, scholing op maat, op basis van inschrijving. Er is bijvoorbeeld nog behoefte aan gerichte scholing voor sociaal werkers vooral op het gebied van groepswerk, methodisch handelen en communicatie met groepen met specifieke uitdagingen. Bij collectief werken heeft iedere medewerker een bepaalde rol. Eén van de rollen is de rol van de groepsbegeleider, maar er zijn ook rollen zoals de rol van toewijzer, motivator. Hiervoor is het van belang dat iedereen weet welke groepen er zijn, welke passen bij de bewoners die ondersteuning nodig hebben en hoe je een bewoner motiveert om deel te nemen aan de groep, dus uitlegt wat de waarde van de groep is.
- Aandacht voor methodisch werken, uniformer werken. Voorbeelden hiervan zijn de toegang, het opstarten van een groep, de evaluatie van een groep, de registratie van de plannen van aanpak en de evaluatieformulieren van de groepen. De teamleden van team Collectief werken kunnen faciliteren/ ondersteunen voor een meer uniforme werkwijze binnen Amaryllis. Daarnaast faciliteert Amaryllis in inspiratie-/ thema-/informatiesessies. Dat zorgt ook voor meer onderlinge uitwisseling tussen de teams.
- Meer van elkaar leren, verschillende teams binnen Amaryllis nog meer met elkaar verbinden en elkaars kwaliteiten benutten en daardoor meer kwaliteit leveren. Een voorbeeld is meer verbinding tussen de opbouwwerkers van Amaryllis en de wijk- en dorpensteams en de sociale basis, onder anderen door middel van meer gebiedsgericht werken.
- Meer gebruik maken van data. Er is veel data beschikbaar. Sommige medewerkers maken daar gebruik van. Er is meer aandacht voor nodig, ook voor de vindbaarheid en de interpretatie ervan.
- Meer (deelnemende) bewoners, vrijwilligers en netwerkpartners betrekken bij de groepen. Werken met ervaringsdeskundigen. Als het gaat om werken met vrijwilligers is het coachen van sociaal werkers nodig om te durven loslaten.
- Verdere verbeteren van de kwaliteit van de ondersteuning in de groepen, zoals rekening houden met de vragen van deelnemers, bijvoorbeeld voor nieuw thema's of vervolgcursussen. Aandacht houden voor welke groepen dichtbij, in eigen wijk of dorp, georganiseerd moeten worden en welke groepen beter centraal georganiseerd kunnen worden.
- Beter overzicht en PR van groepen. Ervoor zorgen dat alle groepen van Amaryllis op de website SamenLeeuwarden staan en dat deze groepen up-to-date zijn. Ook is er behoefte aan uniformiteit PR, zoals flyers.

5. Conclusie

Amaryllis is gestart met collectief werken met als doel om tijdig in te spelen op de stijgende ondersteuningsvragen van bewoners. De verwachting was dat de bewoners onderling meer contact maken en hun netwerk vergroot wordt. Dat ze ervaringen met elkaar delen en van elkaar leren, dat ze van betekenis voor elkaar kunnen zijn en niet meer afhankelijk zijn van (alleen) professionals.

Na vier jaar kunnen we concluderen dat er steeds meer bewoners aan de groepen deelnemen. Er is meer diversiteit van groepen en deelnemers. De groepen die georganiseerd worden sluiten steeds beter aan de ondersteuningsvragen van bewoners waardoor deze vragen niet meer alleen individueel opgepakt hoeven te worden.

Om te volgen wat het effect en de waarde van de ondersteuning in een groep voor de bewoners is, hebben Amaryllis en de Lectoraat Sociale Kwaliteit van NHL Stenden Hogeschool gedurende vier jaar, van 2021 tot en met 2024, elk jaar onderzocht:

Wat is het effect van groepsgerichte ondersteuning bij Amaryllis voor bewoners?

Uit de verhalen van deelnemende bewoners aan diverse groepen komt in alle vier onderzoeken naar voren dat groepsgerichte ondersteuning waarde voor de bewoners heeft. De bewoners ervaren al meest waardevol:

- Leren van elkaar door ervaringen te delen
- Sociale contacten opdoen, netwerk vergroten
- Steun aan elkaar, erkenning en herkenning
- Ontwikkelen van kennis en vaardigheden

Op basis van het totaal aantal bewoners dat de afgelopen vier jaar deel heeft genomen aan groepen binnen Amaryllis, kunnen we concluderen dat het doel om te transformeren, door in plaats van alleen individuele ondersteuning ook collectief te werken, is behaald. Amaryllis blijft de komende jaren collectief werken.

De groepsgerichte ondersteuning draagt op een positieve manier bij aan sociale cohesie en sociale empowerment en daarom blijft Amaryllis ook in de toekomst collectief werken. De komende jaren richt Amaryllis zich onder anderen verder op het verbeteren van de kwaliteit van groepsgerichte ondersteuning, de deskundigheid van de medewerkers, bekendheid van de groepen richting bewoners en netwerkpartners. Het onderzoek is met deze rapportage afgerond.

Vanaf 2025 gaat Amaryllis samen met de Lectoraat Sociale Kwaliteit van NHL Stenden Hogeschool voor de komende twee jaar onderzoek doen naar de inzet en de toegevoegde waarde van digitale ondersteuning.

6. Bijlage: Tien verhalen van bewoners 2024

1. Steun van sociale contacten

Peter is al ruim een jaar betrokken bij de Autitalk groep van Amaryllis. Dit is een groep waar lotgenoten elkaar vinden, hun ervaringen en meningen met elkaar delen. Hij vertelt dat hij via een medewerker van Amaryllis bij deze groep terecht is gekomen en vindt deze groep precies wat hij nodig heeft.

De eerste keer dat Peter bij de groep kwam, vond hij het best nog spannend. Het was erg wennen, herinnert hij zich. Maar na verloop van tijd begon hij zich steeds meer op zijn gemak te voelen. Wat hij vooral waardeert aan de groep, is de manier waarop hij heeft geleerd om buiten zijn eigen comfortzone te stappen. "Ik had soms last van angst en om nieuwe mensen te ontmoeten, maar hier heb ik geleerd om daarmee om te gaan. Door veel te proberen en te ervaren tijdens de bijeenkomsten ben ik ook een stukje sociaal geworden."

"Je kunt je verhaal kwijt, en dat is erg waardevol."

Peter vindt het prettig om in een groep te zijn waar mensen zitten die hem begrijpen en waar hij sociale contacten kan opbouwen. Het groepsgevoel is heel belangrijk voor hem. "Je merkt dat je niet alleen bent, en dat geeft veel steun." Als Peter niet meer zou deelnemen aan de groep, zou hij vooral de sociale contacten en het groepsgevoel missen. "Zonder die steun kun je snel in jezelf gekeerd raken en je afsluiten van anderen."

Hoewel hij geen individuele begeleiding heeft gehad, denkt Peter dat het in een groep anders is dan één-op-één met een sociaal werker. In een groep heb je meer dynamiek. Je kunt soms gewoon luisteren naar anderen en je hoeft niet altijd iets te zeggen. Dat geeft rust. Voor Peter was het meest waardevolle moment in de groep toen hij leerde hoe anderen bepaalde dingen aanpakken. "Je hoort dingen waar je zelf misschien niet zo over zou nadenken. Het geeft nieuwe inzichten, of het helpt je te bepalen hoe je iets juist niet wilt doen."

In de groep heeft Peter ook zijn kritische instelling kunnen toepassen. Hij probeert mensen die wat verlegen zijn meer te betrekken bij de gesprekken. Wat Peter het beste vond aan de groep, was de ruimte om ervaringen te delen.

Peter vindt het belangrijk dat eventuele vrijwilligers of stagiairs goed bij de groep passen. "Er zijn niet vaak anderen aanwezig, maar als ze er zijn, moeten ze wel goed aansluiten bij de groep. Dat is niet altijd het geval geweest." Over de rol van de sociaal werkers is Peter ook positief. Hij vindt dat ze het goed doen, zorgen ervoor dat alles goed verloopt en geven richting aan de gesprekken. Hij heeft geen verbeterpunten.

2. "Niet meer alleen"

Het mantelzorgcafé is een plek waar lotgenoten elkaar kunnen ontmoeten, hier worden ervaringen en adviezen met elkaar gedeeld. Mantelzorgers hebben hier wekelijks de ruimte om hun verhalen te delen en te leren van elkaar. Johan gaat sinds een jaar naar het mantelzorgcafé toe en vertelt dat ze op deze manier elkaar steun kunnen bieden en er ook vriendschappen ontstaan. Als je elkaar tegenkomt, help je elkaar even of loop je mee.

"Je ontmoet elkaar wekelijks en het is fijn te horen dat er anderen zijn die dezelfde ervaringen en uitdagingen meemaken."

Op de locatie van het mantelzorgcafé ging Johan regelmatig naar het Repair Café. Hier werd gevraagd hoe het er thuis voorstond en of Johan het nog wel redde als mantelzorger. Hij vertelde dat het thuis eigenlijk niet meer goed lukte om alles zelf te doen. Via Amaryllis is er voor zijn zieke vrouw daginvulling geregeld en zo kon Johan bij het mantelzorgcafé aansluiten.

Johan legt uit hoe het was om voor het eerst op deze manier groepsgerichte ondersteuning te krijgen. Hij vond dit eerst wel erg wennen was maar werd snel opgenomen in de groep. Hij heeft door de groep veel over de omgang met financiën geleerd en weet door de ervaringen van anderen waar hij terecht kan met vragen. Dit is zowel bij Amaryllis als bij de gemeente, die volgens Johan ook veel voor hem willen doen en betekenen. Dit ervaart hij als prettig.

"Het is fijn om te weten dat je er niet alleen voor staat."

Johan vertelt dat voor hem het meest waardevol is, dat hij nu meer handvaten heeft. De betrokken sociaal werkers bij het mantelzorgcafé vindt Johan erg prettig. "Ze nemen je mee, ze geven goede leiding en richting in de gesprekken en houden de onderwerpen en gesprekken fris."

Johan is enthousiast over de gastsprekers die een keer per maand langskomen, hierbij worden verschillende thema's besproken. Deze thema's komen voort uit eerdere gesprekken die tijdens het mantelzorgcafé worden gevoerd. Hij noemt een voorbeeld van een notaris die als gastspreker is geweest. Daarnaast is er ruimte om je eigen kennis en ervaringen te delen binnen de groep. Daar leer je veel van en iedereen doet mee. Zijn talent is om mensen mee te nemen, te betrekken in de groep en altijd positief te blijven.

"Gewoon doorgaan, want je verandert er toch niks aan."

Afsluitend vertelt Johan dat sinds hij naar het mantelzorgcafé gaat, het een positief effect heeft gehad op het leven van zowel hem als zijn vrouw. Als deze groep zou wegvallen zou hij zich niet meer betrokken voelen. Ook al heeft de ziekte van zijn vrouw veel impact op het leven, probeert Johan zo gewoon mogelijk door te gaan. Hij vindt het belangrijk dat ze beide doen wat ze nog kunnen doen en de waarde aan de persoon zelf laten.

3. "Zijn zoals je bent"

Elke donderdagmiddag gedurende het schooljaar is er een meidenclub in het wijkgebouw van Zuiderburen, de Markant. Tijdens deze middag kunnen meiden van groep 7 en groep 8 ongedwongen langskomen om een leuke middag te hebben samen met een jongerenwerker van Amaryllis en drie stagiairs. Tijdens deze middagen wordt er aandacht besteed aan actuele onderwerpen. Sophie is een meid van 10 jaar oud die daar elke week bij aansluit. Ze is bij het meidenwerk terecht gekomen nadat er jongerenwerkers van Amaryllis bij haar in de klas zijn geweest om te vertellen over de activiteiten. Zij komt al sinds groep 7 bij het meidenwerk en vertelt het heel gezellig te vinden. Al haar vriendinnen komen ook bij de meidenclub en hierdoor voelde zij zich ook direct thuis toen zij daar voor het eerst kwam. Ook al is ze heel vaak geweest, ze vindt het nu nog altijd erg leuk. Ze heeft geleerd tijdens het meidenwerk dat zij geen vooroordelen moet hebben voor andere mensen. Dit heeft zij geleerd tijdens gesprekken die bij het meidenwerk werden behandeld. Ze staat nu meer bij zichzelf stil wat je doet en hoe je doet tegen anderen. De groepsgrootte op dit moment vindt Sophie perfect, namelijk dat er elke week ongeveer 7 of 8 meiden komen.

Wat zij een waardevol moment vond tijdens het meidenwerk was voor haar dat ze toneelstukjes met als onderwerp gescheiden ouders moesten uitbeelden. Sophie heeft zelf geen gescheiden ouders maar vond dit erg interessant om over te leren hoe dit wel is. Ook kan zij haar eigen kwaliteiten goed kwijt in de groep. Sophie houdt van dansen en er wordt ook weleens gedanst tijdens de meidenclub. Ze vond de dansvoorstellingen die door de jongerenwerkers werden georganiseerd erg leuk. Ook vindt ze het leuk als mensen naar haar toe komen om te vragen hoe ze dat kan. De jongerenwerkster is voor Sophie heel waardevol. Ze zei:

"Als ik wat ouder ben, zou ik graag een vriendin willen hebben zoals haar."

Als Sophie een tip mocht geven voor het meidenwerk was dat de jongerenwerkster misschien wat vaker in de groepsapp kan vragen wat de meiden zelf willen doen in plaats van dat de jongerenwerkster al een programma klaar heeft. Dit omdat de meiden er zelf naartoe gaan en het leuk moeten vinden. Sophie zou dan graag iets voorstellen om te doen wat ze nog nooit hebben gedaan, zoals bijvoorbeeld slijm maken.

Tot slot heeft Sophie een quote bedacht die illustreert hoe zij over het meidenwerk denkt en wat het haar heeft gebracht. Dat is: "Zijn zoals je bent". Je kan hier alles doen wat je wilt en niemand lacht je uit.

4. "Ik had nog nooit eerder gehoord over de dingen die hier werden besproken"

De Budgetcursus Statushouders is een training die wordt afgestemd op wat de groep wil leren. Omdat Ahmed nog niet zolang in Nederland woont, kan het lastig zijn om alles te begrijpen rondom geldzaken en wat daarbij komt kijken. Met deze training wordt de basis aangeboden. Ahmed vertelt dat hij het belangrijk vond om te leren hoe het in Nederland werkt, vooral op het gebied van geldzaken en zorgverzekeringen.

Ahmed hoorde over de training via een medewerker van Amaryllis en was meteen blij dat hij mee kon doen. "Ik had nog nooit eerder gehoord over de dingen die hier werden besproken." Bij de eerste bijeenkomst vond hij het vooral heel prettig dat er een tolk aanwezig was die zijn eigen taal sprak. Dit zorgde ervoor dat het makkelijker te begrijpen was en kon hij goed meedoen in de groep.

In de training heeft hij geleerd hoe zorgverzekeringen in Nederland werken en dat het verplicht is om er één te hebben. Hij vertelde trots dat hij een zorgverzekering heeft en dat hij nu zelfstandig zaken kan regelen. Het was voor hem ook heel erg waardevol dat hij in de groep van andere heeft kunnen leren en niet alleen van wat de sociaal werker vertelt.

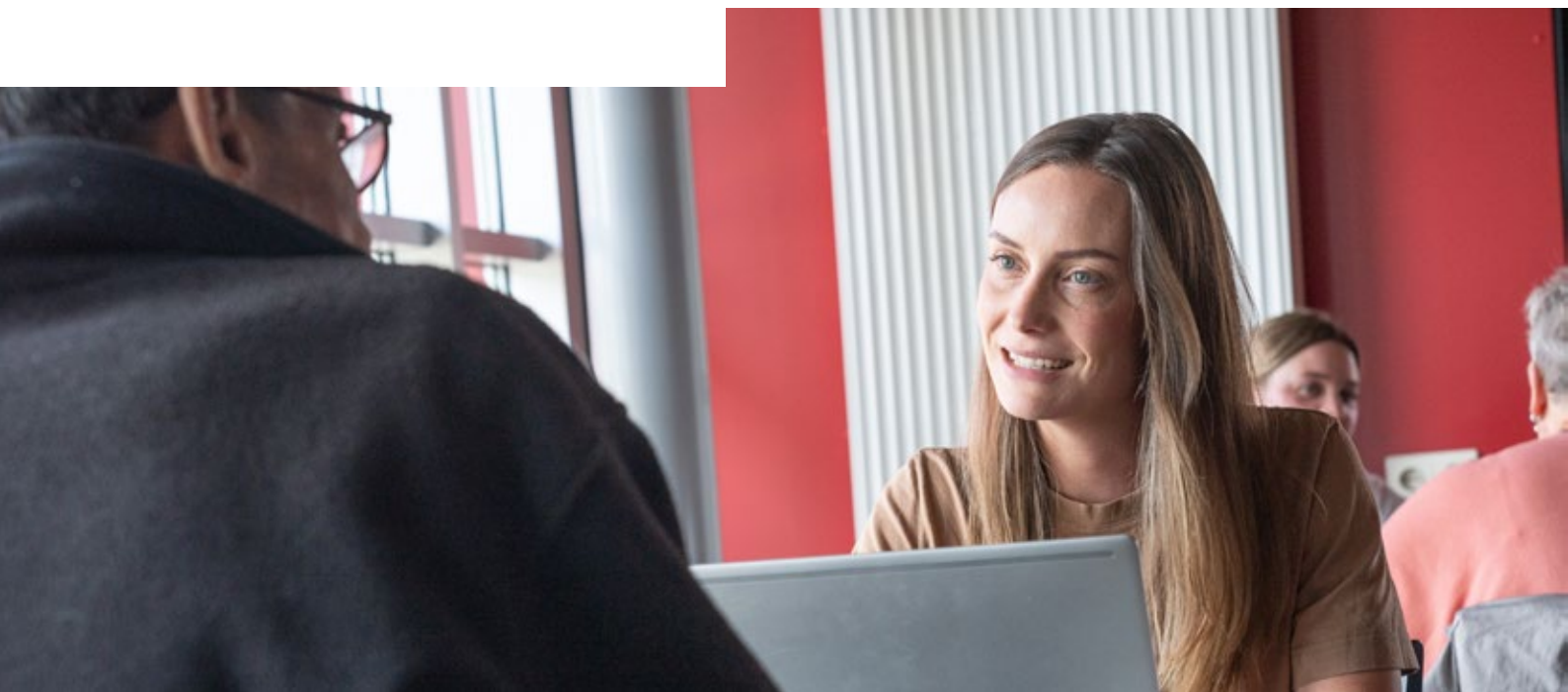
"In een groep leer je van elkaar, je hoort hoe anderen dingen aanpakken en dat helpt je om zelf ook beter te worden."

Ahmed legt uit dat leren hoe je DigiD moet gebruiken een van de belangrijkste dingen is die hij heeft geleerd. Dit is iets waar hij eerder nog nooit van had gehoord. Maar nu weet hij hoe belangrijk het is om online dingen te kunnen regelen. "Ik kan nu veel dingen zelf doen.", vertelt hij. Daarbij vond hij het ook erg leuk om nieuwe mensen te leren kennen en van elkaar te leren. Zijn familie en vrienden merken verschil bij hem. Ze zien dat hij zelfstandiger is geworden en dat hij kan helpen met dingen die hij in de groep heeft geleerd. Hij voelt zich gewaardeerd in de groep omdat hij veel vragen stelde in de training en belangrijke onderwerpen naar voren bracht.

Over de rol van de sociaal werker was Ahmed heel positief. "Ze doen hun werk supergoed en ik heb veel respect voor ze."

Hoewel Ahmed erg tevreden is met de training, heeft hij wel een paar suggesties voor verbetering. "Er was soms te weinig tijd, en ik zou graag meer trainingen willen volgen. Ook zou het handig zijn als er meer dagen en tijden beschikbaar waren."

Ahmed kijkt met een goed gevoel terug op zijn deelname aan de Budgetcursus. Het heeft hem niet alleen praktische kennis opgeleverd, maar het heeft hem ook meer zelfvertrouwen gegeven om zijn weg te vinden.

5. "Ouder zijn verbindt"

Het Ontmoetingscentrum Jonge Ouders (OJO) is een ontmoetingsplek voor (aanstaande) jonge ouders, die voor hun 24e zwanger zijn of een kind hebben gekregen. Tot de leeftijd van 28 jaar ben je van harte welkom bij OJO. Je kunt hier terecht voor informatie en advies op verschillende gebieden, zoals wonen, leren, werken, opvoeden en advies over financiën. Het centrum is ook een plek waar je andere jonge ouders kunt ontmoeten, verhalen kunt delen en ervaringen kunt uitwisselen.

Susan komt al 6,5 jaar bij OJO. Ze vertelde dat ze door haar verloskundige bij OJO terecht is gekomen en zelfs nu haar kind 6 jaar is, komt ze nog iedere week. Ze weet nog precies hoe het was om voor de eerste keer naar OJO te gaan. "Heel zenuwachtig ging ik er voor het eerst heen, maar zodra ik de deur binnenstapte voelde ik mij meteen op mijn plek." Eerder mocht haar vriend niet meekomen, maar Susan is blij dat dit nu wel mag. Haar vriend gaat dan ook regelmatig mee.

Als je een kind krijgt, kan het heel erg voelen alsof de dagen voorbij vliegen. Het vaste moment van de groep iedere week zorgde voor Susan voor besef van tijd. Susan is nu vrijwilliger bij de groep voor statushouders, hiervoor moest ze erg uit het comfortzone stappen. Soms is het lastig communiceren door de taalbarrière, maar het ouder zijn verbindt.

Susan komt uit een klein dorpje in Drenthe en ze is 6,5 jaar geleden bij haar vriend ingetrokken. Ze kende toen niemand en ze voelde zich best alleen. OJO heeft er voor gezorgd dat ze veel contacten heeft opgedaan. Susan vertelde dat ze qua opvoeding een beetje een hippie is. Ze is niet zo streng. Ze gebruikt de metafoor:

"Hoe strakker je het zand in je hand houdt, hoe meer er tussenuit glipt."

Iedere ouder heeft een eigen opvoedstijl en ieder kind is anders. Susan vertelde dat de andere ouders in de groep een strengere opvoedstijl hebben, dus persoonlijk hechtte zij niet veel waarde aan de opvoedadviezen. Het moment wat voor Susan het meest waardevol in de groep was, was toen er een draagzakconsulente langskwam. Zij vertelde veel over de draagzakken en hoe je deze op ergonomische wijze kan gebruiken. Susan had super veel aan deze adviezen gehad en heeft dit ook weer met andere ouders uit de groep gedeeld.

"De kennis die je hebt opgedaan, kan je ook weer met andere ouders delen."

Susan vertelde dat ze de begeleiding van de jongerenwerkers, stagiairs en vrijwilligers erg fijn vindt. Er kan vrij gepraat worden over onderwerpen waarover je wat wilt delen.

"Iedereen is gelijkwaardig aan elkaar."

Ook vindt Susan het fijn dat je wat voor een ander kan betekenen. Er zijn bijvoorbeeld ouders die worstelen met postnatale depressie en dan is het fijn om van een ander te horen hoe het voor diegene was. Susan vindt dat er ruimte is voor eigen inbreng en ook heeft ze het gevoel dat er wat mee gedaan wordt. Ze geeft aan dat ze niet hielp met organiseren, maar dat dit wel leuk is om te doen in de toekomst.

"Elkaar op een andere manier leren kennen."

Volgens Susan zou het een mooie toevoeging zijn als er meer activiteiten georganiseerd worden later in de middag en in de avond, zoals bijvoorbeeld een pubquiz. Ook geeft Susan aan dat de groep op de dinsdag klein is en de groep op de donderdag erg groot, dus het zou fijn zijn als hierin wat geschoven kan worden.

6. "Goed omgaan met geld is voor alle leeftijden"

De Budgetcursus Omgaan met geld is een training die door Amaryllis in de hele gemeente wordt gegeven. De training is bedoeld voor alle inwoners van de gemeente Leeuwarden die beter willen omgaan met geld. De training is voor jong en oud, werkend of studierend, mensen met een uitkering of pensioen.

Henk heeft de Budgetcursus gevolgd. Sinds 2019 tot op heden krijgt hij ook individuele ondersteuning van Amaryllis. Van zijn huidige sociaal werker kreeg Henk de uitnodiging om mee te doen aan de Budgetcursus. Hij vertelt: "Ik vond de eerste keer niet spannend, wat ik een beetje spannend vond was hoe de andere deelnemers zouden zijn! Ik had gedacht dat er veel ouderen mee zouden doen, maar het waren alleen maar jonkies.

"Ik hoop dat jongeren iets van mij hebben geleerd en terugdenken aan mijn verhaal."

Wat Henk in de groep heeft geleerd en wat het meest waardevolste voor hem is, is vooral om een kasboekje bij te houden, hij geeft aan dat hij dit nog altijd doet zodat hij het overzicht in zijn financiën houdt en zo goed weet wat hij uitgeeft en wat binnenkomt. Ook op de kleintjes letten is iets wat hij na de Budgetcursus heeft toegepast. "De sociaal werker heeft mij meegegeven om een jaarbegroting te maken, toen kwam ik erachter dat er onderaan de streep iets overbleef!" Wat Henk ook heeft geleerd is om zichzelf af te vragen "Heb ik dit echt nodig?" Door zichzelf die vraag te stellen, is het makkelijker om een bepaalde keuze te maken. De ondersteuning van de sociaal werkers heeft Henk als prettig ervaren, het wordt op een makkelijke manier uitgelegd en er worden goede tips meegegeven. Ook het huiswerk dat hij meekrijgt vindt Henk fijn.

"Ik werd aan het werk gezet en dat vond ik fijn, dit motiveerde mij."

Het grootste verschil tussen individuele en groepsgerichte ondersteuning vindt Henk de tips die je elkaar geeft. "Ik heb de andere deelnemers meegegeven om een boodschappenlijstje te maken, en om zo boodschappen te doen, dan neem je geen onnodige dingen mee." Henk is veel rustiger geworden na het volgen van de Budgetcursus en de ondersteuning van Amaryllis. Hij vertelde dat hij veel minder stress heeft en beter met zijn geld om kan gaan. Op de vraag of er iets anders had gekund, vertelde Henk dat hij niks had gemist. Alles was positief, de hulp was fijn. "Ik heb helaas niks negatiefs te melden!", grapt Henk. De mensen om hem heen merken niet per se iets anders, maar Henk heeft de zorgen ook altijd voor zichzelf gehouden. Wat hij wel vertelt: "Ik voel mij fijn, ik ben gelukkig, heb geen geldzorgen meer en ik hoef niet meer elk dubbeltje om te draaien. Ik voel mij vrij!"

7. "Sociale therapie"

De kookgroep is een groep waarbij bewoners wekelijks bij elkaar komen. Gezamenlijk wordt er bedacht wat ze gaan koken en eten. Dit vindt plaats in het wijkcentrum van Adlan, onder begeleiding van een sociaal werker en een stagiaire.

Erik vertelt dat hij vanaf de oprichting van deze groep al betrokken is; dat is al ruim twee jaar. Hij gaat er nog steeds met veel plezier naartoe. Hij is via zijn begeleider van Amaryllis bij deze groep terechtgekomen. Hij herinnert zich nog het motto van de groep destijds: "gezellig, goedkoop en gezond koken". Toen Erik de eerste keer naar de groep ging had hij naar eigen zeggen "gezonde spanning". Maar hij heeft zich goed kunnen ontwikkelen binnen de kookgroep. Hij heeft geleerd om zijn perfectionisme meer los te laten. Dat een recept niet altijd stap voor stap gevolgd hoeft te worden en dat je er een eigen draai aan kunt geven. Daarbij heeft hij ook een stuk zelfvertrouwen opgebouwd in zichzelf en in zijn doen en laten, zowel binnen de kookgroep als daarbuiten. Ook zijn omgeving heeft hem zichtbaar zien veranderen in zijn zelfvertrouwen. Erik vertelt dat hij bij de start van de kookgroep wat sturing heeft kunnen geven binnen de groep en hiermee zijn kwaliteiten heeft kunnen inzetten.

Erik vertelt ook over zijn ervaring met het ontvangen van ondersteuning in groepsverband. Hij zegt dat de groepsdynamiek erg divers is. Hoewel hij over het algemeen wat stiller is, ervaart hij het, omdat het in een groep is, als makkelijker om mee te doen aan een gesprek of onderwerp; het is voor hem sociale therapie.

Erik vindt de kookgroep een hechte groep. Een waardevol moment in de groep was, toen één van de bewoners iemand had verloren: "De groep was er voor elkaar; we letten op elkaar en steunen elkaar in die moeilijke momenten." Dat vond hij mooi om te zien. Hij zegt ook dat hij de sociale contacten het meest zou missen als hij niet meer bij deze groep zou zijn.

De sociaal werker die betrokken is bij de kookgroep vindt hij een echt mensenmens. Zij is goed in het verbinden van de groep met elkaar. Ze biedt altijd een luisterend oor aan degenen die dat nodig hebben. Erik zegt ook dat de stagiaire die aanwezig is bij de groep een fijne toevoeging is; ze is gezellig, zichzelf, en kan goed aansluiting vinden met de mensen in de groep.

Als tip maakt hij een grapje over de locatie: "Misschien een nieuwe locatie, zoals de Doas? Dat is wat dichterbij mijn huis." Verder is Erik erg blij met de kookgroep en zal hij er met veel plezier heen blijven gaan.

"Het eten is goed en het blijft gezellig."

8. "Er wordt goed naar je omgekeken in de Ontmoeting in Stiens"

Elke woensdagmiddag komen in Stiens bij de Nije Skalm een groep bewoners bij elkaar voor 'de Ontmoeting'. Hier is de ruimte en de mogelijkheid om creatief bezig te zijn, gezellig te kletsen en nieuwe mensen te ontmoeten.

Steffen is al een langere periode aangesloten bij deze groep. Hij is via zijn buurvrouw hier terecht gekomen. De eerste keer bij deze groep ging het eigenlijk vanzelf zegt hij en hij wist: "dit is het". Hij vindt het een erg gezellige groep waar hij veel andere mensen heeft leren kennen.

Hoewel Steffen naar eigen zeggen niet zo'n grote prater is, vertelt hij vol trots hoeveel hij eigenlijk doet bij de Ontmoeting. Hij helpt met het organiseren van verschillende activiteiten en als iemand iets nodig heeft of een vraag heeft, staat hij altijd klaar. Hij is een vaste vrijwilliger bij deze groep en helpt andere mensen in de groep met praktische dingen. Wanneer de activiteitenbegeleider bijvoorbeeld niet kan afsluiten, zorgt Steffen ervoor dat dit netjes gebeurt.

Volgens Steffen is de ondersteuning in de groep erg prettig.

"Er wordt goed naar je omgekeken, je kan altijd terecht en je voelt je gezien."

Steffen vertelt ook dat hij verder geen individuele ondersteuning ontvangt vanuit Amaryllis. De ondersteuning die de activiteitencoördinator biedt ervaart hij als prettig, ze helpt je op weg en biedt een luisterend oor. Hij zegt dat hij de sociale contacten erg zou missen als hij niet meer bij deze groep aangesloten zou zijn. Het is een groep waarmee je kunt lachen en iedereen heeft zijn eigen verhaal.

9. "Je problemen worden lichter... dragelijker"

'Delen en versterken' is een groep waar mensen elkaar ontmoeten en hun ervaringen delen, een lotgenotengroep. Wanneer ze het moeilijk hebben, hebben ze de gelegenheid om hier in de groep over te praten. Dit wordt gedaan aan de hand van verschillende spellen en werkmappen. Niks moet, alles mag.

Baukje zit nu al een jaar bij de groep 'Delen en versterken'. Ze vertelt dat ze naar het wijkteam is gekomen omdat ze wat problemen thuis ervaarde. Haar zoon woonde nog bij haar en was terminaal ziek. Dat vroeg heel veel van haar, waardoor ze niet veel energie overhield. Baukje is bij de groep aangesloten voor emotionele steun. Ze vertelt dat ze het leuk vond, maar toch ook erg spannend. De sfeer in de groep deed haar denken aan de vrouwenbeweging waar ze vroeger bij zat. Baukje heeft in de groep verteld over haar ervaringen en problemen. Ze vond het fijn om dit te kunnen delen.

"Het helpt om te weten dat je niet de enige bent met zware problemen en dat je wordt bijgestaan."

Baukje vertelt dat de ondersteuning die ze ervaart in de groep erg fijn vindt. Het helpt haar om met moeilijke om te gaan. Ze ervaart steun in het delen en praten over haar situatie en vertelt dat voor haar individuele ondersteuning wat meer praktische ondersteuning is en een andere manier van praten over haar situatie. De sociaal werkers zijn erg leuk en goed. Ze geven fijne sturing aan de groep en kunnen goed de emoties van mensen lezen en deze aan het licht brengen in de groep. Er is een stagiaire die ook een mooie aanvulling geeft aan de groep.

Binnen de groep werken en delen ze op verschillende manieren hun ervaringen. Baukje vertelt dat ze gebruik maken van een werkmapp. Hierin stoppen ze alles waar ze aan werken. Zoals een kwaliteitsspel dat ze hebben gedaan. Hierbij kreeg ze terug van de groep dat ze altijd vrolijk is, ondanks de ervaringen die ze heeft meegemaakt. Baukje vertelt dat ze dit zelf ook één van haar kwaliteiten vindt. Ze houdt van gezelligheid en gebruikt haar humor om mensen in het zonnetje te zetten. Ze ervaart dan ook dat iedere bijeenkomst waardevol is. Voor haar was dit voornamelijk de eerste keer, toen ze vertelde over haar ervaringen en de steun en reacties die ze daarop kreeg. Het is een sfeer waar iedereen elkaar goed aanvoelt en geen storing in de groep is.

10. "Ik kan mijn kennis als fietsenmaker doorgeven en inzetten"

Werkplaats Oud-Oost is een plek waar verschillende mensen aan de slag gaan en met hun handen werken. Er is een houtwerkplaats, tuinonderhoud, verhuysafdeling en een fietsenwerkplaats. Dit is waar Rienk zich de afgelopen 7 jaar heeft ingezet, bij de fietsenwerkplaats. Nadat hij niet meer kon werken, is Rienk via een buurtcentrum bij de werkplaats terecht gekomen. Toen Rienk voor het eerst bij de fietsenwerkplaats in Oud-Oost aan de slag ging, had hij wat twijfels. Maar hij is het toch aangegaan.

De werkplaats was erg kleinschalig, maar over de afgelopen 7 jaar heeft Rienk het uitgebreid tot een grote en mooie werkplaats. Waar hij veel verantwoordelijkheid heeft opgebouwd, mensen heeft begeleid, maar hij heeft ook geleerd om zelfstandig te werken. Hij vertelt dat het leuk is om mensen aan te sturen en zijn vakkennis te mogen doorgeven aan anderen. Rienk vult aan dat hij veel sociale contacten bij de werkplaats heeft opgedaan en fijne mensen heeft leren kennen. En dat is dan ook wat hij het meeste zou missen aan de werkplaats, de sociale contacten.

Rienk legt uit wat hij zo waardevol aan de groep vindt: "Iedereen helpt elkaar en zit hier met plezier". Hij heeft goed contact met de sociaal werkers. Hij vertelt daarbij dat hij de aanwezigheid van de sociaal werkers erg belangrijk vindt, maar dat hij zelfstandig is en het minder begeleiding nodig heeft. Toch zegt hij dat het goed is dat ze op de werkplaats aanwezig zijn voor alle deelnemers die wel een extra steuntje kunnen gebruiken.

"Mensen vinden een plekje en je ziet ze groeien."

Ook vertelt Rienk dat zijn familie hem ook heeft zien groeien sinds hij bij de werkplaats is. Hij staat steviger in zijn schoenen, is mondiger en, zoals hij het noemt, meer op de voorgrond aanwezig. Hij heeft bij de werkplaats zijn talenten kunnen gebruiken, want voorheen was hij werkend als fietsenmaker "Ik kan mijn kennis en ervaring als fietsenmaker doorgeven en inzetten." Rienk vertelt trots over een van de meest waardevolle momenten voor hem bij de werkplaats:

"We hebben voor Leergeldstichting rond de 600 fietsen kunnen aanleveren voor verschillende kinderen."

Het is voor Rienk een mooie plek om zijn talent in te zetten, andere mensen zijn vak te leren, fietsen op te knappen en andere mensen hiermee blij te maken.

7. Bronnenlijst

International Federation of Social Workers (IFSW). (2014). Global definition of social work. Retrieved January, 8, 2024 from <https://www.ifsw.org/what-is-social-work/global-definition-of-social-work/>

NHLStenden (2024). Sociale kwaliteit, geraadpleegd op 5 december 2024 via <https://www.nhlstenden.com/onderzoek/sociale-kwaliteit>

Pelt, M. van & Repetur, L. (2018). De sociale basis terug van weggeweest. Utrecht: Movisie

Verharen, L. (2017). Being there. Samen werken aan het versterken van sociale kwaliteit. Lectorale rede, Hogeschool van Arnhem en Nijmegen

Verharen, L., Van Pelt, M., Menheere, I., Moorman, N., & Slegers, R. (2023). SWAN: Social work at all levels. Designing a tool for multilevel interventions. *Journal of Social Intervention: Theory and Practice*, 32(3), 25-43.

Verharen, J., Wolf, J., Algra, M., Holtrop, I., Moorman, N., Pelt, van M., Tuinstra, J. (2024). Waar staan we met sociale kwaliteit in het sociaal werk? Kansen voor de wetenschappelijke onderbouwing en doorontwikkeling van het beroep. *Journal of Social Intervention: Theory and Practice* 2024 – Volume 33, Issue 2, pp. 4-23
<http://doi.org/10.18352/jsi.811>

Wilken, J. P. (2023). It is all about social quality: How social work researchers can contribute to social innovation. *European Social Work Research*, 1(1), 1-13.

Beeldbank Amaryllis, geraadpleegd op 27 november 2024. De personen op de getoonde foto's zijn niet specifiek voor deze rapportage gefotografeerd en horen niet bij het verhaal. Het kan zijn dat per toeval een geïnterviewde deelnemers en/of medewerker van Amaryllis, die in de beeldbank van Amaryllis staat, past bij het verhaal.

